

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕ ΘΕΜΑ:

Μετάφραση και Σχολιασμός Αποσπάσματος του «*The Youth of Nazi Germany*» (1938) του Edward J. Kunzer.

ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗΣ (Ξ2015122)

ΔΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ:

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΕΛΑΝΔΡΙΑΣ

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΚΕΡΑΜΙΔΑΣ

ΚΕΡΚΥΡΑ, ΙΟΥΛΙΟΣ 2020

ABSTRACT

"Without translation, we would be living in provinces bordering on silence".

George Steiner

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες	6
Πρόλογος	7
A' ΜΕΡΟΣ	9
I. Εισαγωγή	10
II. Γενικές Παρατηρήσεις και Ζητήματα Αναφορικά με τη Μετάφραση Κοινωνικών Κειμένων	12
1. Σχετικά με το Πρωτότυπο	12
2. Σύντομη Ιστορία της Περιόδου της Ναζιστικής Γερμανίας	13
3. Ο Αγών μου (Mein Kampf): «Η πιο επικίνδυνη αυτοβιογραφία» και οι μεταφράσεις του	15
B' ΜΕΡΟΣ.....	18
Πρωτότυπο Κείμενο	19
Μετάφρασμα.....	29
Γ' ΜΕΡΟΣ.....	37
I. Σχόλια και παρατηρήσεις επί της Μετάφρασης.....	38
1. Γενικές παρατηρήσεις, και Παρατηρήσεις για το Λεξιλόγιο και το Ύφος του Κειμένου ...	38
2. Η Μετάφραση και Προσαρμογή των Χρόνων	41
3. Η Μετάφραση των Κύριων Ονομάτων	43
4. Η Μετάφραση της Υποσημείωσης και οι ΣτΜ.....	45
5. Η Μετάφραση των Γερμανικών Φράσεων	49
Επίλογος	51
Βιβλιογραφία	53
Δικτυακοί Τόποι.....	54

Ευχαριστίες

Οφείλω, πρώτα απ' όλους, να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, για την ηθική και οικονομική τους υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια σπουδών μου, αλλά και για την κατανόησή τους κατά τη διάρκεια πέρασης των σπουδών μου και της εκπόνησης της εργασίας. Ακόμα, αξίζει να δοθούν ευχαριστίες στον φίλο μου Λευτέρη για όλη την ψυχολογική στήριξη και κάθε σημαντική βοήθεια που μου παρείχε.

Ευχαριστώ επίσης θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου Παναγιώτη Κελάνδρια, με την καθοδήγηση του οποίου κατάφερα να βρω τελικά το θέμα για την πτυχιακή μου εργασία, που μου έδειξε τον δρόμο προς τη σωστή δόμηση της εργασίας και μου παρείχε πολύτιμες πληροφορίες, υλικό και σχόλια, αλλά και για την εμπιστοσύνη του προς εμένα. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Κεραμίδα ο οποίος δέχθηκε με μεγάλη προθυμία να συμμετάσχει στην επιτροπή αξιολόγησης της παρούσας εργασίας ως β' επόπτης καθηγητής.

Η εργασία είναι αφιερωμένη στους ακούραστους ανθρώπους της ζωής μου, για όλη την στήριξη που μου προσέφεραν όλα αυτά τα χρόνια, ακόμη και στις μεγαλύτερες δυσκολίες που συνάντησα.

Πρόλογος

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελεί το επιστέγασμα των μεταφραστικών μου σπουδών στο Τμήμα Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου και, ως εκ τούτου, θεώρησα ιδανικό να επικεντρωθώ σε ένα περιεχόμενο που όχι μόνο με εκφράζει ως μεταφράστρια, αλλά και σαν άνθρωπο. Η θεματική θίγει και περιγράφει άμεσα μία ιστορική περίοδο κατά την οποία παραβιάστηκε σοβαρά η ελευθερία και τα ανθρώπινα δικαιώματα που, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο είναι [...] κοινώς αντιλαμβανόμενα αναπαλλοτρίωτα θεμελιώδη δικαιώματα που κάθε άτομο δικαιούται, από τη στιγμή της γέννησής του, απλώς και μόνο επειδή είναι ανθρώπινο ον (Sepúlveda et al. 2004: 3). Συγκεκριμένα, το απόσπασμα του άρθρου περιγράφει την εγκληματική «πλύση εγκεφάλου» που υπέστη η τότε Γερμανική νεολαία λίγο πριν το ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, καθώς και τον μετέπειτα εκφυλισμό της. Παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον όσον αφορά τις πολυάριθμες μεταφραστικές διαστάσεις που υποχρεούται να αντιληφθεί ο μεταφραστής, προκειμένου να παράγει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα και να μεταδώσει το ίδιο συναίσθημα που τότε μετέδωσε ο συντάκτης. Πρόκειται για τη μετάφραση ενός κειμένου ιστορίας και εθνολογίας και όμως πλήρως συναισθηματικά φορτισμένου εν προκειμένω. Ως ερευνητικό πεδίο, η διαδικασία μεταφοράς ενός παλαιότερου κειμένου στο σήμερα παραμένει σε μεγάλο βαθμό μία μεγάλη πρόκληση για κάθε μεταφραστή λόγω της απαιτούμενης τεχνικής και της ιδιαίτερης προσοχής που πρέπει να δοθεί.

Το κείμενο, που μεταφράστηκε στην πτυχιακή εργασία, αποτελεί απόσπασμα του άρθρου «*The Youth of Nazi Germany*» του Edward J. Kunzer από την πηγή «*The Journal of Educational Sociology*» Voll. 11, No. 6, *The Challenge of Youth* (Feb., 1938), pp. 342-350 και δημοσιευμένο από την οργάνωση *American Sociological Association*. Η δομή της εργασίας θα έχει ως εξής: στο πρώτο μέρος γίνεται μία γενικότερη προσέγγιση στο περιεχόμενο του κειμένου, μέσα από μία σύντομη ιστορική αναδρομή σε αυτήν την χρονική περίοδο, για την πλήρη κατανόηση της εποχής κατά την οποία συντάχθηκε το κείμενο, σε συσχέτιση με τη μετάφραση. Στη συνέχεια, στο δεύτερο μέρος παρατίθενται το πρωτότυπο κείμενο και η μετάφραση του, ενώ στο τρίτο και τελευταίο θα γίνει αναφορά

σε σχόλια σχετικά με ζητήματα μεταφραστικού ενδιαφέροντος που προέκυψαν κατά τη μεταφραστική διαδικασία.

Διευκρινίζεται επίσης, ότι τα σχόλια σχετικά με τα προαναφερόμενα μεταφραστικά προβλήματα, τον σχολιασμό και την επίλυση τους, θα γίνουν κυρίως βάσει των θεωριών - της Katharina Reiss, του Hans J. Vermeer, και της Christiane Nord, οι οποίοι κατανόησαν τις μεταφραστικές ανάγκες της σύγχρονης εποχής.

Α' ΜΕΡΟΣ

I. Εισαγωγή

Στην ιστορία της ανθρωπότητας, οι γραπτές και προφορικές μεταφράσεις έχουν διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην επικοινωνία ανάμεσα στους ανθρώπους. Μία από τις βασικές συνεισφορές τους έγκειται στο γεγονός ότι παρέχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε σημαντικά κείμενα που εξυπηρετούν διάφορους σκοπούς. Η μελέτη της μετάφρασης ως ακαδημαϊκού γνωστικού αντικειμένου άρχισε ουσιαστικά τα τελευταία πενήντα χρόνια και εντέλει σήμερα, στον 21^ο αιώνα, ο επιστημονικός κλάδος της μεταφρασεολογίας συνεχίζει να εξελίσσεται δυναμικά σε όλο τον πλανήτη. Όσο λοιπόν εδραιώνεται η μεταφρασεολογία τόσο η έκταση παίρνει και η ανάλυση που διεξάγεται σε αυτόν τον επιστημονικό κλάδο και στα περιεχόμενα του. Έτσι, ο αριθμός των τμημάτων μετάφρασης ανά τον κόσμο σημειώνει τα τελευταία χρόνια ραγδαία αύξηση, γαλουχώντας ακολούθως και πληθώρα -επαγγελματιών πλέον- μεταφραστών, ώστε να ανταποκριθούν στη διαρκώς διογκούμενη ανάγκη για μεταφράσεις υψηλού επιπέδου, υπεύθυνες και ακριβείς. Η εξάπλωση των μέσων μαζικής ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, η παγκοσμιοποίηση κάθε είδους βιομηχανίας και η ανάγκη που έχει γεννηθεί για όλο και ταχύτερους ρυθμούς ζωής, έχουν οδηγήσει σε μία αδιαμφισβήτητη απαίτηση για παγκόσμια επικοινωνία και γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των χωρών και της πολυφωνίας του πληθυσμού. Μπορούμε να πούμε, συνεπώς, ότι ο μεταφραστής είναι το μέσο για την προαναφερθείσα γεφύρωση αυτού του χάσματος, αναλαμβάνοντας έναν ρόλο μέγιστης σημασίας.

Η μετάφραση λοιπόν, διακρίνεται σε έναν αρκετά μεγάλο αριθμό ειδών, ανάλογα με το κείμενο(π.χ. λογοτεχνικό, τεχνικό, οικονομικό, κτλ.). Το παρόν κείμενο προς μετάφραση ανήκει στην κατηγορία κοινωνικών επιστημών. Σε αυτό το είδος κειμένου, η χρησιμότητα οποιουδήποτε μεταφραστικού εργαλείου, που σε άλλες περιπτώσεις θα ικανοποιούσε τις ανάγκες και τις απαιτήσεις για την μετάφραση διαφορετικών ειδών κειμένου, είναι απαραίτητο να αντικατασταθεί από την αντίληψη και την γλωσσική ικανότητα του μεταφραστή, ο οποίος οφείλει να λάβει υπόψιν του πληθώρα παραμέτρων, πολλές φορές διαφορετικών απ' ό,τι συνήθως, ώστε η μετάφραση να αποβεί επιτυχής. Οι παράμετροι αυτές μπορούν να αφορούν μεταξύ άλλων ένα ιδιαίτερο λεξιλόγιο, όπως στη προκειμένη περίπτωση, το πολιτισμικό υπόβαθρο του κειμένου, ψυχοφυσιολογικά

προβλήματα όπως για παράδειγμα η ανάγκη της δημιουργικότητας και φυσικά το ύφος. Το ύφος κάθε συγγραφέα όπως και ο τρόπος μετάδοσης του κάθε συναισθήματος είναι ιδιαίτερο και χαρακτηριστικό, η χρήση της γλώσσας μπορεί να είναι πολλές φορές μεταφορική ή να χρησιμοποιεί πολλούς ιδιωματισμούς, ακόμα και ιδιόλεκτους και φυσικά σε πολλές περιπτώσεις οι διαφορές ανάμεσα στη ΓΠ και στη ΓΣ, ή και οι χρονικές διαφορές ανάμεσα σε δύο κείμενα, μπορεί να είναι τεράστιες.

Στο βιβλίο των Hans Josef Vermeer και Katharina Reiss (1984) *Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*, το οποίο είναι και το έργο που θεμελιώνει τη Θεωρία του Σκοπού, επισημαίνεται ότι για την μεταφραστική διαδικασία έχει καθοριστική σημασία να γνωρίζει ο μεταφραστής για ποιόν λόγο πρέπει να μεταφραστεί ένα ΚΠ και ποιά είναι η λειτουργία του ΚΣ. Στην συγκεκριμένη περίπτωση κειμένων μας ενδιαφέρει πολύ αυτή η προσέγγιση καθώς ο μεταφραστής πρέπει να μπει στην ψυχοσύνθεση του συντάκτη, να αναλύσει για ποιό λόγο δημιουργήθηκε εξ αρχής το κείμενο αυτό, στη συνέχεια να προσδιορίσει γιατί πρέπει να μεταφραστεί και έπειτα με ποιόν τρόπο θα γίνει αυτό. Έτσι ο μεταφραστής θα πρέπει να επιλέξει τους καλύτερους πιθανούς χειρισμούς σχετικά με την επιλογή του λεξιλογίου, του ύφους και των υπόλοιπων παραμέτρων για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος. Πολλές φορές, λόγω της ύπαρξης διαφορών σε πολιτισμικό και χρονικό επίπεδο ανάμεσα σε δύο κείμενα ή γλώσσες, θα πρέπει το τελικό αποτέλεσμα του ΚΣ να είναι τέτοιο, όπως ακριβώς ενός αυτόνομου κειμένου, δηλαδή να υπάρχει φυσικότητα και να έχει δική του ροή και ταυτότητα.

Υπάρχουν ορισμένοι συγγραφείς οι οποίοι έχουν επιχειρήσει να καθορίσουν τα χαρακτηριστικά των κειμένων που πρέπει να επιλέγονται και τις παραμέτρους που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό του βαθμού μεταφραστικής πράξης και δυσκολίας. Για παράδειγμα, η Christiane Nord κάνει μια ενδιαφέρουσα διάκριση μεταξύ μεταφραστικών προβλημάτων και μεταφραστικών δυσκολιών. Τα μεταφραστικά προβλήματα σχετίζονται με το πρωτότυπο, ενώ οι μεταφραστικές δυσκολίες εξαρτώνται από τον εκάστοτε μεταφραστή (ελλιπείς γλωσσικές, πολιτισμικές ή μεταφραστικές δεξιότητες ή μη κατάλληλα υλικά επιχειρηματολογίας). Τα κοινωνικά κείμενα είναι ένα είδος κειμένων με πολλές απαιτήσεις τόσο ως προς το γλωσσικό και εκφραστικό επίπεδο όσο και ως προς το γνωστικό. Λόγω του περιεχομένου, υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις

δυσκολιών, οι οποίες αναλύονται και σχολιάζονται στο Γ' ΜΕΡΟΣ, και πολλές φορές ένα ιδιαίτερο, και αρκετά περιγραφικό λεξιλόγιο. Ο μεταφραστής πρέπει να προσέξει πολύ την έκφραση του, το ύφος και την γλώσσα που θα χρησιμοποιήσει καθώς ένα απόηχο σε κάτι από αυτά μπορεί να αλλοιώσει τελείως αυτό που ήθελε να δηλώσει το πρωτότυπο ή και να δοθούν λανθασμένες εντυπώσεις. Γεγονότα τα οποία σε μία ΓΠ θεωρούνται φυσιολογικά, ενδεχομένως στη ΓΣ να αποτελούν ένα ευαίσθητο και λεπτό θέμα και να απαιτούν λεπτούς χειρισμούς. Το φαινόμενο αυτό εξηγείται αν αναλογιστούμε το πόσες δυσκολίες υπάρχουν στη μετάφραση μόνο και μόνο λόγω της φύσης κάποιας γλώσσας ή κάποιου μεγάλου χάσματος μεταξύ πολιτισμών. Αυτές είναι μονάχα μερικές από τις απαιτήσεις της μετάφρασης, τις οποίες ο μεταφραστής πρέπει να λαμβάνει υπόψιν ανά πάσα στιγμή.

Με βάση τα παραπάνω, ένας ιδανικός τρόπος προσέγγισης ήταν μία μετάφραση η οποία να στοχεύει στην πλήρη φυσικότητα της έκφρασης και γενικότερα η δημιουργία ενός κειμένου φιλικό προς τον αναγνώστη και σχετικό με το πλαίσιο της δικής του κουλτούρας χωρίς όμως να χάνεται ο βασικός σκοπός κατανόησης του αρχικού μηνύματος. Στην περίπτωση μας δόθηκε πολλή έμφαση στην απόδοση κάποιων σημείων και στην ιδιαίτερη ορολογία, αλλά και σε βασικές αλλαγές που έγιναν, στις οποίες γίνεται εκτενής αναφορά στη συνέχεια, για τη μεταφορά του κειμένου στο σήμερα. Ωστόσο, οποιεσδήποτε αλλαγές και προσαρμογές εφαρμόστηκαν πολύ προσεκτικά όπως θα δούμε παρακάτω, καθώς στην συγκεκριμένη περίπτωση έχει μεγάλη σημασία να διατηρηθούν στο ΚΣ, οι πολιτιστικές αναφορές της περιόδου και η κουλτούρα που επικρατούσε.

II. Γενικές Παρατηρήσεις και Ζητήματα Αναφορικά με τη Μετάφραση Κοινωνικών Κειμένων

1. Σχετικά με το Πρωτότυπο

Το “*The Youth of Nazi Germany*” του Edward J. Kunzer είναι ένα άρθρο από το βιβλίο “*The Journal of Educational Sociology*”. Γραμμένο με τρόπο πρωτότυπο, το κείμενο αποδίδει ρεαλιστικά και ζωντανά κάθε τι που περιγράφει και μεταδίδει μία πληθώρα συναισθημάτων. Είναι γεμάτο αναφορές σε οργανώσεις και ονομασίες σημαντικών

γεγονότων, εμπεριέχει τεκμηριωμένες απόψεις και γεγονότα και είναι πλήρως επεξηγηματικό προσιδιάζοντας έτσι σε έναν επαγγελματικό αλλά συνάμα ιδιαίτερο τρόπο γραφής. Ακόμα, το λεξιλόγιο το οποίο χρησιμοποιείται κυμαίνεται από τελείως καθημερινό μέχρι και σε πιο εξεζητημένο.

Το συγκεκριμένο άρθρο επικεντρώνεται στην αρχή της περιόδου ανάδυσης του Χίτλερ και του κόμματος του και στο πώς και για ποιούς λόγους άρχισε να επηρεάζεται η Γερμανική Νεολαία ώστε εντέλει να καταλήξει με το μέρος του και να τον θεωρήσει τον απόλυτο «ηγέτη». Ταυτοχρόνως, γίνεται αναφορά και σε άλλα κινήματα νεολαίας που υπήρχαν τότε, αλλά και σε κάποιες τότε πολιτικές εξελίξεις. Το κείμενο με μεγάλη μαεστρία μας μεταφέρει ακριβώς το συναίσθημα και τα τότε γεγονότα που ξεδιπλώνονταν σταδιακά συνοδευόμενα από συνθήκες εξαθλίωσης. Αναφέρεται στο πώς, από ένα σημείο και μετά, η νοοτροπία του ναζισμού εισχωρούσε υποχθόνια στην καθημερινότητα και στο υποσυνείδητο των Γερμανών, ακόμα και μέσω της εκπαίδευσης των μικρών παιδιών. Όλα αυτά περιγράφονται με μεγάλη ακρίβεια, αναφορά σε σημαντικά πρόσωπα και οργανώσεις και με παραδείγματα για την καλύτερη δυνατή κατανόηση.

Το κείμενο, δεδομένης της εποχής στην οποία αναφέρεται, είναι γεμάτο από ηθικά διδάγματα και παραδείγματα προς αποφυγήν με τρόπο έμμεσο ή και πιο άμεσο. Τονίζει πολύ πετυχημένα το πόσο λάθος ήταν οι απόψεις και οι ιδέες καθώς και τα γεγονότα που ακολούθησαν λόγω αυτών και το πόσο επικίνδυνες μπορούν να γίνουν τέτοιες λάθος ιδεολογίες. Είναι έμμεσα διδακτικό αλλά με έναν πληροφοριακό τρόπο και προκαλεί τον αναγνώστη να προβληματιστεί και να βάλει την συνείδηση του πολύ πιο πάνω απ' όσο μπορεί να την έχει καθώς τον ενημερώνει πλήρως για σημαντικά γεγονότα εκείνης της περιόδου.

2. Σύντομη Ιστορία της Περιόδου της Ναζιστικής Γερμανίας

Ο όρος Ναζιστική Γερμανία ή Τρίτο Ράιχ αναφέρεται στη Γερμανία της περιόδου 1933-1945 κατά την οποία ο Αδόλφος Χίτλερ (Adolf Hitler), επικεφαλής του Ναζιστικού Κόμματος, ήταν στην εξουσία. Η θέση του Χίτλερ στην εξουσία είχε ξεκινήσει με βάνανσο τρόπο και συνέχισε με πολλές φρικαλεότητες μέχρι και το τέλος της. Το ναζιστικό

καθεστώς άλλαξε ολοσχερώς τις πολιτικές και κοινωνικές δομές στη Γερμανία, καθιερώνοντας τον "υπέρτατο Ηγέτη" και υιοθετώντας φυλετική πολιτική, η οποία οδήγησε στην δημιουργία στρατοπέδων συγκέντρωσης και τελικά στο Ολοκαύτωμα των Εβραίων της Ευρώπης.

Η τυραννία και η καταπίεση του χιτλερικού καθεστώτος είχαν βασικά εργαλεία τα SS (Schutzstaffel), την Γκεστάπο (Gestapo – Geheime Staatspolizei) και τις ίδιες τις δυνάμεις της Βέρμαχτ (Wehrmacht) που διέπραξαν όλα τα εγκλήματα σε βάρος των αιχμαλώτων πολέμου και καταπάτησαν όλες τις διεθνείς συνθήκες. Οι οργανώσεις αυτές ήταν το βασικό μέσο πραγματοποίησης όλων των γερμανικών ακροτήτων, των συγκλονιστικών εγκλημάτων σε βάρος του άμαχου πληθυσμού, της καταναγκαστικής εργασίας που αναβίωσε τους αιώνες της σκληρότερης δουλείας, των στρατοπέδων συγκέντρωσης και της διαδικασίας βιομηχανοποιημένου θανάτου που αποκαλούνταν η «Τελική Λύση» του Εβραϊκού Ζητήματος.

Δεν πρέπει βέβαια να ξεχνά κανείς ότι στις εκατόμβες του ναζιστικού ολοκαυτώματος δε δολοφονήθηκαν μόνο Εβραίοι, αλλά και Ρώσοι, Πολωνοί, Γιουγκοσλάβοι, Ολλανδοί και Γάλλοι, ακόμα και Γερμανοί. Ακόμα, αν ψάξει κανείς θα δει ότι υπάρχουν περιπτώσεις γενοκτονίας και σε άλλες χώρες του κόσμου πριν και μετά το 1945, όπως για παράδειγμα η γενοκτονία των Κούρδων του Ιράκ τη δεκαετία του '80, η γενοκτονία της Ρουάντα στις αρχές της δεκαετίας του '90, η γενοκτονία των Αρμενίων που ξεκίνησε το 1915 και φυσικά η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου το 1914. Μελετώντας όλα αυτά τα γεγονότα δεν μπορούμε παρά να σκεφτούμε το πόσο πολύ τείνουν να μοιάζουν με τις μεθόδους και την ιδεολογία του ναζιστικού κινήματος, η οποία είχε ριζώσει μέσα στα μυαλά ενός μεγάλου αριθμού ανθρώπων κυρίως Γερμανών.

Σύμφωνα με τη ναζιστική ιδεολογία, σε αυτόν τον κόσμο δεν έχουν θέση οι Εβραίοι, οι Αθίγγανοι και ομοφυλόφιλοι αλλά και κάθε είδους άνθρωποι του περιθωρίου. Εκτός από τους Εβραίους, θεωρούνται "υπάνθρωποι" και οι Σλάβοι κυρίως οι Τσέχοι, οι Πολωνοί και οι Ρώσοι. Οι καθαρόαιμοι Γερμανοί ανήκουν στην Άρια φυλή, η οποία είναι ανώτερη όλων των υπολοίπων οι οποίοι είναι κατάλληλοι μόνο ως σκλάβοι των τελευταίων. Ακόμα, στα πλαίσια αυτής της ρατσιστικής ιδεολογίας εφαρμόστηκε και το Πρόγραμμα Ευθανασίας, κατά το οποίο περίπου 200.000 Γερμανοί πολίτες και μη, που

έπασχαν από γενετικές παθήσεις ή ψυχασθένειες, θανατώθηκαν ή στερώθηκαν. Μέσω αυτού ο Χίτλερ και οι υποστηρικτές του πίστευαν ότι θα "καθάριζαν" την Άρια φυλή από τα "ελαττωματικά" γονίδια.

Η εφαρμογή της ναζιστικής ιδεολογίας δεν επέφερε απλά τον δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, ήταν υπεύθυνη για τον θάνατο εκατομμυρίων ανθρώπων, αιχμαλώτων πολέμου, ομοφυλόφιλων και ατόμων με αναπηρίες και οδήγησε στο Ολοκαύτωμα. Ένα μεγάλο ποσοστό αυτών των θανάτων ήταν με ανατριχιαστικούς τρόπους και αποτρόπαιες μεθόδους. Παράλληλα ο πόλεμος κατέληξε στην καταστροφή πολλών περιοχών της Ευρώπης μη εξαιρούμενης της ίδιας της Γερμανίας η οποία διαμελίστηκε σε δύο μπλοκ, και χρειάστηκε πάνω από εξήντα χρόνια για να επανέλθει ως ενιαία χώρα. Οι υλικές ζημιές που προκάλεσε ο Πόλεμος είναι αδύνατο να υπολογιστούν ενώ το σύνολο των νεκρών θυμάτων έχει υπολογιστεί περίπου εξήντα εκατομμύρια.

3. Ο Αγών μου (Mein Kampf): «Η πιο επικίνδυνη αυτοβιογραφία» και οι μεταφράσεις του

Το πολυσυζητημένο αυτό βιβλίο του Αδόλφου Χίτλερ, γράφτηκε σε ένα κελί της φυλακής του Λάντσμπεργκ, όταν συνελήφθη για απόπειρα πραξικοπήματος και καταδικάστηκε το 1924. Το 1926 αποφυλακίστηκε και κατάφερε να ξαναμαζέψει γύρω του τους οπαδούς του, συνεχίζοντας την προσπάθεια που ήταν η αναρρίχηση του στην εξουσία. Ό,τι έγραψε στο βιβλίο αυτό το αποτύπωσε με κάθε λεπτομέρεια. Λόγω της δημιουργίας αυτής έχουν τεθεί ανά τους καιρούς διάφορα ζητήματα και θεωρίες σχετικά με το πώς ανέβηκε ο Χίτλερ στην εξουσία μετά την έκδοση του βιβλίου.

Το «Mein Kampf» το είχαν διαβάσει Άγγλοι, Γάλλοι κ.λπ. Γιατί τον άφησαν να εξοπλισθεί αφού γνώριζαν ότι σκοπός του ήταν να κατακτήσει τον κόσμο; Η Γερμανία βρέθηκε το 1937-39 με τον ισχυρότερο Στρατό, Στόλο, Αεροπορία και κάθε είδους βαρέα όπλα. Γιατί λοιπόν οι ηγέτες των Δυτικών κρατών, της επέτρεψαν να κατασκευάσει κάτω απ' την μύτη τους, αυτόν τον εξοπλισμό; Μία θεωρία είναι ότι η Δεκεμβριανή Επανάσταση τους ταρακούνησε και φοβούμενοι μήπως «φτάσει και στα σπίτια μας», θεώρησαν τον Χίτλερ, θεόσταλτο, που θα «καθάριζε» γι' αυτούς. Είναι μία λογική άποψη κρίνοντας την

εκ του αποτελέσματος. Ο Χίτλερ με αυτό το βιβλίο είχε πει πολύ πριν ανέβει στην εξουσία, τι ακριβώς θα έκανε.

Τον Γενάρη του 2016 κυκλοφόρησε στη Γερμανία ξανά, έπειτα από 70 χρόνια, το πολυσέλιδο αυτό βιβλίο του Αδόλφου Χίτλερ, σε μια «επιστημονική», εξαντλητικά σχολιασμένη έκδοση του Ινστιτούτου Σύγχρονης Ιστορίας του Μονάχου, με 3.700 υποσημειώσεις που βοηθάνε στην κατανόηση των 2.000 σελίδων του. Έχει γίνει και γίνεται ακόμα αρκετή συζήτηση παγκοσμίως για το αν και κατά πόσο είναι θεμιτή η άρση της απαγόρευσης επανέκδοσης και διανομής του βιβλίου, 70 χρόνια από τον θάνατο του συγγραφέα και οι απόψεις συγκρούονται μεταξύ τους. Είναι αφελές να πιστεύει κανείς ότι το «Mein Kampf» έχει μολυσματική δύναμη, έχει πει ο σκηνοθέτης Daniel Wetzl (Spiegel on line, 8.01.2016). Η ανάγνωσή του βοηθά να κατανοήσουμε την Ιστορία, δεν δημιουργεί νέους ναζί. Και η Helgard Haug έχει προσθέσει: «Δεν χρειάζεται να διαβάσεις το "Mein Kampf" για να βάλεις φωτιά σ' έναν καταυλισμό προσφύγων ή να υποδαυλίσεις το μίσος με τον δημόσιο λόγο σου. Αν ρωτήσεις ειδικούς από εξτρεμιστικές ακροδεξιές ομάδες ποιά σημεία του βιβλίου "εμπνέουν" τους νεοναζί, θα σου απαντήσουν ότι αυτά δεν αφορούν τις αντισημιτικές ιδέες του Χίτλερ αλλά τα σημεία όπου αμφισβητεί ή γελοιοποιεί το δημοκρατικό πολίτευμα και τον κοινοβουλευτισμό. Εκεί εντοπίζεται σήμερα ο κίνδυνος κι ένας τρόπος υπάρχει για να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά: η μελέτη των εννοιών και της γλώσσας που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας.»

Το 1934, ο Dr. James Murphy ζούσε στο Βερολίνο και ήταν ένας από τους πρώτους βιογράφους του Χίτλερ, δημοσιεύοντας μια μελέτη της προσωπικότητας του Χίτλερ ως φιγούρα και γιατί τόσοι πολλοί άντρες προσελκύστηκαν από το ναζιστικό κόμμα με τίτλο *Adolf Hitler: the Drama of his Career*. Το 1936, οι Ναζί του ζήτησαν να ολοκληρώσει μια πλήρη, χωρίς περικοπές μετάφραση. Ο εγγονός του, John Murphy αναφέρει ότι ίσως ήθελαν τη δική τους έκδοση στην αγγλική γλώσσα. Αλλά για άγνωστους λόγους, άλλαξαν γνώμη και πήραν τον έλεγχο όλων των αντιγράφων του χειρόγραφου του Murphy. Ο Murphy μετακόμισε στο Ηνωμένο Βασίλειο το 1938 και βρήκε βρετανικούς εκδότες που ενδιαφέρονταν για μια πλήρη μετάφραση. Φυσικά, τα έγγραφά του βρίσκονταν στο Ηνωμένο Βασίλειο και ο Eher Verlag, ο ναζιστής εκδότης, δεν του είχε πουλήσει τα δικαιώματα. Πλέον, δεν ήταν ευπρόσδεκτος στη Γερμανία. Γιατί λοιπόν, ένας άντρας που

δεν υποστήριζε το ναζιστικό κόμμα να ασχοληθεί με μια πλήρη μετάφραση; Ο εγγονός του, υποδηλώνει ότι ήταν θέμα ηθικής.

Οι ειδικοί εκτιμούν ότι πωλήθηκαν περίπου 150.000-200.000 αντίγραφα της μετάφρασης του Murphy. Ο Hutchinson δεν πλήρωσε τα δικαιώματα του έργου του Murphy, καθώς τεχνικά δεν ήταν δικά του και εξακολουθούσαν να κινδυνεύουν να εναχθούν από τον Eher Verlag. Αν και έφτασε στο Λονδίνο μια επίσημη επιστολή καταγγελίας για τον Murphy, οι Ναζί δεν προχώρησαν σε καμία νομική (ή παράνομη) ενέργεια εναντίον του και ο Eher Verlag ζήτησε ακόμα και αντίγραφα.

Το βιβλίο «Ο Αγών μου- Μια κριτική έκδοση» του Ιανουαρίου του 2016 έχει πουλήσει μέχρι στιγμής 85.000 αντίτυπα. Ο δεύτερος τόμος τον οποίο έγραψε μετά την αποφυλάκισή του, από το 1933, αφότου εξελέγη καγκελάριος της Γερμανίας, και μέχρι το 1945 είχε πουλήσει 12 εκατομμύρια αντίτυπα και είχε μεταφραστεί σε 18 γλώσσες.

Πλέον η κυκλοφορία αυτού του βιβλίου λαμβάνει διαφορετικό χαρακτήρα. Όπως αναφέρει και ο εκδότης του βιβλίου Σ.Λ. Σταυρόπουλος «Το παρόν βιβλίο που κυκλοφορεί σήμερα έχει αυτή τη σημασία: Να συγκρίνουμε τις εποχές και τα γεγονότα ώστε να αντιδρούμε, όσο περνάει από εμάς, εμποδίζοντας την επανάληψη κάποιων καταστάσεων που, μοιραία, καταλήγουν σε τραγωδίες. Οι νέοι κάθε εποχής θεωρούνται από κάποιους επίδοξους «Σωτήρες», αναλώσιμοι, που τους είναι απαραίτητοι. Τί θα έκαναν οι πλανητάρχες δίχως αυτούς;». Το φαινόμενο αυτό θα δούμε και μέσα από το παρόν μετάφρασμα. Πώς ένας «ηγέτης» επικίνδυνος, έκανε την νεολαία να κλείσει τα μάτια της στις ολοφάνερα απάνθρωπες ιδεολογίες και συνθήκες που δημιουργούνταν και να τον ακολουθήσει τυφλά σε όλες τις αποτρόπαιες ενέργειες;

Β' ΜΕΡΟΣ

Προτότυπο Κείμενο

The Youth of Nazi Germany

Author(s): Edward J. Kunzer

Source: *The Journal of Educational Sociology*, Vol. 11, No. 6, The Challenge of Youth (Feb., 1938), pp. 342-350

Published by: American Sociological Association

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/2262246>

Accessed: 03-09-2019 07:36 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

American Sociological Association is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *The Journal of Educational Sociology*

THE YOUTH OF NAZI GERMANY

EDWARD J. KUNZER

New York University

"Whoever has the youth has the future," is one of Hitler's oft-repeated phrases. For the attainment of this future, he has taken complete charge of youth's physical, emotional, and intellectual development. To understand how Hitler's domination of youth has become a *fait accompli*, it is necessary to keep in mind the unusual and perhaps tragic circumstances under which this generation grew up. It is perhaps even wise to consider the roots of National Socialism or Hitler's Germany under the Third Reich. The submission of individuals to the will of the state, that will determined by a strong *Führer* (leader), is not new. Dictatorship of a kind has always been part of the pattern of German culture, tradition, and philosophy and might explain the psychology of the present German mind. Thus, Germany of Hitler's Third Reich is understandable in the light of certain permanent key characteristics of the German people, which clearly manifested themselves in the medieval First Reich and in the Second or Bismarkian Reich. Both of these empires were founded upon the principle of a strong leader with a subservient national group. It might also explain why the German Republic, founded after the abdication of Emperor William II on November 9, 1918, and patterned, in part, after the English parliamentary system, failed so miserably, that after the death of Hindenburg on August 2, 1934, Hitler was able to have himself proclaimed president and chancellor of the Third Reich. Germans never had had training in any phase of democratic life and so it is small wonder that the Republic rapidly disintegrated into political party entanglements which paved the way to an easy road to dictatorship.

The German youth movement is not new with Hitler. It dates back to 1900 when youth, tired of the strict discipline and regi-

mentation of school authorities and the mechanization of life which was making machines out of men, banded together to seek relief from these pressures. The young German worker, tired of the routine of factory life, and the German student, equally tired of the repressive measures of the school which he believed was crushing out his individuality, sought freedom in a return to nature and the simple life in the out-of-doors.

The *Jugendbewegung* or youth movement spread rapidly from this time on. Small bands living as a family under self-elected leaders roamed all over the country, cultivating a spirit of independence, strength of body, and a sense of social discipline and coöperation.

There was nothing essentially political about the German youth movement between 1900 and the outbreak of the war. As has been stated it was primarily to escape from the severe intellectualism of the school on the part of students and to escape from the machinery, materialism, and routine of modern industrial life on the part of the young worker that youth banded together in a common program. The pressure of events which followed the war, however, did much to change this attitude.

At the outbreak of the war a temporary check was put upon the movement. However, the ideals for which it stood had sufficient time to become stamped into the minds and spirit of young Germany, so that after the revolution they fitted in admirably with the aims and aspirations of the New Republic. For here already formed was an organization that preached a love of national tradition, a love of the people, and a love of their Fatherland. Under the Republic youth was neither forgotten nor neglected, for beginning about 1919 and in the course of less than ten years some 2,200 youth hostels were developed in Germany. However, after the war the young men returning from the front came face to face with the reality of poverty, hunger, unemployment, and unsettled political conditions. Those young men who grew up in Germany during the period

of the war likewise felt the hardships of the times. Born into a war and coming of age at a time when depression had resulted in a high point of despair, they naturally felt a strong resentment and antagonism against the elder generation whom they held responsible for the misery inflicted upon them.

In the face of a life of uncertainty and hopelessness the romantic aspects of the earlier German youth movement seemed a hopeless and innocuous thing at best. The war and the depression combined to make the German youth movement a much more serious affair. Youth resented the rather paternalistic attitude displayed toward them by the Republic. They wanted power and a chance to shape the policies of the government. There was no need for a return to the simple life, for, after the inflation, poverty was forcing all Germans, those who had previously been rich and the poor alike, to live the simplest life. It was at this time that the youth movement changed its character and became predominantly political.

Although the Republic and the parties supporting it had their youth movements they made no concerted bid for the support of youth to aid in the political, social, economic, and moral rehabilitation of German life. Hitler did and so did the leaders of the communist group.

The communists at one extreme urged the immediate overthrow of the Republic and the establishment of a communistic state ruled by the working class. They preached a brotherhood of workers, talked of the class war that would have to be waged to include all classes within the working class. Their visions took them beyond the small confines of a German national state into the realms of an international alliance of workers. These young communists had seen enough of war and destruction. They preached a gospel of peace and the discard of chauvinistic propaganda which they felt was the dominant motivation for war. However much the Republican Constitution demanded that education be inspired by the desire for international reconciliation and peace, nationalistic propa-

ganda drowned out these cries. "November Criminals," "traitors of the Fatherland" were responsible for the humiliation of the Treaty of Versailles and, although a minority in the Republic asked for peace and reconciliation as a basis for reconstruction, the majority of the Germans were still intensely nationalistic. It was these nationals in the Republic who, after guaranteeing in the Constitution the rights of minorities to dissent, promptly set about to force the communists and other dissenters underground by repressive measures.

Hitler, on the other hand, and his Nazi followers preached a thoroughly German doctrine so well known and ingrained in German philosophy. The reestablishment of a great empire was based on the "unity of all classes into a single national state." Convinced that things could not be accomplished pacifically, it was through a show of national strength, welded firmly together by nationalistic, religious, and racial sentiments, that Hitler aimed to repudiate the reparations, abrogate the Treaty of Versailles, regain colonies lost by Germany after the war, and, in general, vindicate the "National Honor." Further than this, Hitler made a direct appeal to youth, rendering lip service at least to the belief that they and they alone would determine the destiny of Germany. More important, however, he promised them work and an eventual life of prosperity in the glorious new empire to be created by the National Socialists.

With conditions getting worse instead of better, youth transferred its loyalty to the leader who promised them the shortest road back to security. In the winter of 1932 conditions had become desperate. Unemployment had risen to the staggering number of something well above six million and there was no relief in sight. The doles, which were found too heavy a burden for the taxpayer to carry, were far too small for the unemployed to live on. Suffering was widespread and among those hardest hit were the vast numbers of unemployed, disillusioned youths. It was they who, ready to grasp at any straw, fell prey to Hitler, the leader, who promised them

most vociferously work and bread. They were immediately, in ever increasing numbers, mobilized into the ranks of the Storm Troopers and "Hitler Jugend" (Hitler Youth) and became the *avant-garde* of Hitler's rise to power. The old political parties were crumbling and with them the allied youth movements fell to be absorbed later into the Hitler youth movement. In 1932 and 1933 nothing could be gained by being an adherent to the communist party except an opportunity to die for a remote ideal, so thoroughly and systematically were they hunted out and put into prison or concentration camps.

From 1933 on, youth has played a most important role in Germany, and if we are to read the destiny of Germany we must look to the Hitler youths and study their growth. It was and is an organization that captured the imagination of all youths and had an irresistible appeal which the other youth organizations did not possess. By appealing to the emotional, primary wishes of youth with symbols, martial music, the use of color, uniforms, etc., youth was fired with enthusiasm for their new leader. It was soon understood, however, that the emotional appeal of these symbols alone was not enough and Hitler appealed to youth to unite against their common foes both within and without Germany. He instilled into them the idea that it is glorious to die for "freedom and honor" and called upon youth to establish a firm foundation for building the third and most glorious empire that Germany had ever known.

The Reichstag fire, and the events that followed, made Hitler the man of the hour for he was looked upon by all as the one who had saved Germany from the immediate menace of communism. Hitler was lavish in his bestowal of credit for his success on youth and other followers.

I remember with what dismay, in those early days of complete control when Hitler claimed the whole of German youth for his own, I listened to the speeches of Hitler and the lesser satellites of the party whipping up the emotions of youth and playing upon the theme that Germany was being "debauched" by foreign powers

through the Treaty of Versailles. They spoke continuously of a "united front" and used this to unite youth in defiance of their common enemies, real or imaginary, the Jews, communists, socialists, and all others whose political, racial, and social beliefs differed from their own.

Under a barrage of propaganda, individual groups of the old youth organizations either voluntarily disbanded or joined the Hitler Jugend. The most sweeping victory came in the summer of 1934 when the Protestant youth organization influenced by the entreaties of pro-Hitler clergymen coordinated their group with the Hitler youths.

Guaranteed religious independence and protection for its adherents in a Concordat between Hitler and the Vatican, the Catholic youths, in the face of extreme proselytizing, repeatedly refused to ally themselves with the Hitler youths. They held out long against pressure but they too were finally coerced in 1935 to combine with the Hitler youths.

Today, at least a semblance of unity of youth has been achieved and Hitler can on the face of this claim the whole of German youth as his own. In spite of all one hears to the contrary there is in Germany a considerable amount of criticism of the Nazi youth organization. This comes from various sources.

1. Underground movements of other political organizations for youth.
2. The church leaders—the only articulate opposition to Hitler's policy at the present time in Germany—who view with alarm the spread of pagan worship in the youth organization.
3. Teachers who view with alarm the ever increasing demands of the state upon the school and leisure time of students. Nor do these same teachers, realizing the effect upon impressionable young minds, countenance the type of propaganda which they are forced to repeat in their classrooms.¹

¹ The essence of the special brand of Nazi racial education which is taught in the schools is to be found in a book *Trust No Fox on the Green Heath and No Jew Upon His Oath*—a

4. Parents who are fearful of what the end product of such complete regimentation will be. Intelligent parents object to the inculcation of a particular brand of race hatred, mythical or otherwise, and the complete domination of a child's time, his interests, and his affections.

Opposition of this kind is hard to suppress but it is being systematically attempted. What the achievement of a united front in the youth situation will mean to German youth only time can tell. Following the Hegelian philosophy of state, youth today has no rights but only a duty and that duty is to the state. The philosophy underlying the youth movement today in Germany is that it is not a movement of the state for youth but an organization of youth for

(*footnote 1 continued*) Picture Book for Old and Young, by Elvira Bauer (Nuremberg: Stürmer Publishing House, 1936). Thousands of copies of these "nursery rhymes of hate" were sold and distributed to children all over Germany. A brief translation will suffice to show the viciousness of this type of literature.

"When God the Lord made the World,
He also created the races:
Indians, Negroes and Chinese
Likewise the Jews, the evil beings.
And we too, were also there,
The Germans among the others.
Then he gave to all a portion of earth,
That it might be cultivated by their labor.
The Jew took no part in that work
But from the very beginning, the devil seized him;
He wished not to work, but only to deceive
He was the ace of liars
Learning quickly and well from his father the Devil
He wrote all this in the Talmud."

We turn the page and two pictures draw our attention. One shows a tall, well-built, blonde young man stripped to the waist leaning for the moment on a shovel. The other, the Nazi conception of a "typical Jew"—obese, with shrewd, coarse features, overdressed, and in his role of parasite we see him with stock reports jammed into his pockets. The author describes the picture as follows:

"The German is a proud man
Who can work and fight.
Because he is so handsome and so full of courage
The Jew has hated him for many years!
Here is the Jew, you can see at once
The greatest scoundrel in the whole country!
He believes himself to be most handsome
And yet he is so ugly."

the state. Complete subservience, unquestioning obedience to constituted authority is the highest "good."

The claim that Hitler has saved the youth of Germany by firing it with enthusiasm, setting it to work, and giving it a great nationalistic ideal seems admirable at first. Untrained observers, spending a week or two in Germany marvel at the transformation which Hitler has accomplished with youth. Today, as servants of the state, they are no longer broken in spirit, disillusioned, or despairing. They march along with a show of complete solidarity singing and believing *Deutschland über Alles*. They are today united for the common purpose of building a new and greater Germany, not only equal to the other nations of the world but superior to them.

No one will deny that there has been a radical transformation of German youth and Hitler deserves the credit. But we must measure this change in a scale of values. Will the change benefit German youth over a period of time?

Originally created as a movement to achieve a certain degree of individual freedom and a well-rounded personality free from the pressure of regimentation, the German youth movement has degenerated into the most subservient of organizations, submitting its last vestige of freedom and individuality to the yoke of Hitler's regime.

The transformation has been accomplished. But to what purpose if this has been achieved at the expense of inculcating wrong attitudes instead of the right ones? Unfortunately, in times of stress youth can be easily swayed by those who appeal to their emotions. They can be shut up within a closed world of a national totalitarian state and given ideals which seem to us not only unsound and unsocial but inimical to the welfare of a nation and ultimately to the world.

Because the nazification of German youth is predicated upon the fact that education results from every contact of the individual, both the formal and the informal aspects of education are controlled by the government. Not only in school, but in the movies, radio, and

the press, Nazi propaganda is at work impregnating youth with its ideas. Its effects are obvious. German youth, indoctrinated as it has been, feels itself duty bound to stifle all who are in disagreement with their views. Herdmindedness is at its peak. The questioning or criticism of authority is treason.

In spite of assurances from Baldur Von Schirach, Nazi youth leader, that German youths are allowed religious freedom, he has been teaching that Christianity is taboo. As a follower of Dr. Alfred Rosenberg, high priest of the new Nazi culture and religion, he is an exponent of a new and strictly German religion, a form of pagan worship of the old German gods, Woton and the rest who typify certain ideals in keeping with the tenets of Nazism. According to a recent article in *The New York Times*, ministers who teach brotherly love, tolerance, and good will are persecuted and despised, for these are ideals to which only weak men subscribe.²

The description of the youth of Germany is not a unique picture but typical elements are to be found in the youth movements of all dictator nations. In Italy and Russia regimentation and complete domination of youth proceeds apace. Communist leaders in Russia and fascists in Germany and Italy are determined to possess youth body and soul. As Hitler and Mussolini claim all youths for their own, Stalin is uniting Russian youths to be the defenders of the fatherland in the coming crisis. All three are accomplishing their purposes in a closed world in which youth learns only those things which careful planning permits them to learn.

Youth today is the pawn in the hands of angry "Gods." What the key characteristics of certain national groups will be as a result of this type of nationalistic education only time will tell. Viewed by any rational standard, it is hard to subscribe to the idea that Hitler has been the dominant force for good in the lives of German youth.

² *The New York Times*, March 20, 1937.

Μετάφρασμα

Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΗΣ ΝΑΖΙΣΤΙΚΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

EDWARD J. KUNZER New York University

«Όποιος έχει τη νεολαία το μέλλον του ανήκει», ήταν μία από τις συχνότερα επαναλαμβανόμενες φράσεις του Χίτλερ. Έτσι, με σκοπό την πραγματοποίηση της παραπάνω δήλωσης, ανέλαβε πλήρως τη σωματική, συναισθηματική και πνευματική ανάπτυξη της νεολαίας. Για να κατανοήσουμε το πώς η κυριαρχία του Χίτλερ στη νεολαία είναι ένα *τετελεσμένο γεγονός*, είναι απαραίτητο να έχουμε κατά νου τις ανορθόδοξες και ίσως τραγικές συνθήκες υπό τις οποίες μεγάλωσε αυτή η γενιά. Μάλιστα, είναι ίσως απαραίτητο να εξετάσουμε τις ρίζες του Εθνικοσοσιαλισμού ή της Γερμανίας του Χίτλερ υπό το Τρίτο Ράιχ. Η υποταγή των ατόμων στη βούληση του κράτους, την οποία θα καθορίσει ένας ισχυρός Führer (ηγέτης), δεν είναι κάτι καινούργιο. Η δικτατορία, ή οτιδήποτε άλλο παρεμφερές ήταν πάντα μέρος του μοτίβου του γερμανικού πολιτισμού, της παράδοσης και της φιλοσοφίας του και μπορεί να εξηγήσει την ψυχολογία των σύγχρονων Γερμανών. Έτσι, η Γερμανία του Τρίτου Ράιχ του Χίτλερ μπορεί να γίνει κατανοητή υπό το πρίσμα ορισμένων σταθερών βασικών χαρακτηριστικών του γερμανικού λαού, τα οποία σαφώς εκδηλώθηκαν στο μεσαιωνικό Πρώτο Ράιχ και στο Δεύτερο ή αλλιώς Βισμαρκιανό Ράιχ. Και οι δύο αυτές αυτοκρατορίες θεμελιώθηκαν κατά την αρχή ενός ισχυρού ηγέτη με μια υποταγμένη εθνική ομάδα. Μπορεί επίσης να εξηγήσει γιατί η γερμανική Δημοκρατία, η οποία ιδρύθηκε μετά την παραίτηση του αυτοκράτορα Γουλιέλμου Β΄, στις 9 Νοεμβρίου 1918, και διαμορφώθηκε εν μέρει σύμφωνα με το αγγλικό κοινοβουλευτικό σύστημα, απέτυχε παταγωδώς με αποτέλεσμα, μετά το θάνατο του Χίντεμπουργκ στις 2 Αυγούστου 1934, ο Χίτλερ να κατορθώσει να ανακηρυχθεί πρόεδρος και καγκελάριος του Τρίτου Ράιχ. Οι Γερμανοί δεν απέκτησαν ποτέ δημοκρατική παιδεία και έτσι δεν είναι περίεργο το γεγονός ότι το Δημοκρατικό πολίτευμα διασπάστηκε γρήγορα σε βραχύβια κυβερνητικά σχήματα, κάτι το οποίο δημιούργησε τις προϋποθέσεις για τη δικτατορία.

Το γερμανικό κίνημα νεολαίας δεν εμφανίστηκε για πρώτη φορά την περίοδο της ηγεσίας του Χίτλερ. Χρονολογείται από το 1900, όταν η νεολαία, εξαντλημένη από την αυστηρή πειθαρχία και τη συστηματική οργάνωση που επέβαλλαν οι σχολικές αρχές, καθώς και από την εκμηχάνιση της ζωής, η οποία μετέτρεπε τους ανθρώπους σε μηχανές, συνασπίστηκε για να αναζητήσει τρόπους απελευθέρωσης από όλες αυτές τις πιέσεις. Ο νεαρός Γερμανός εργάτης, κουρασμένος από τη ρουτίνα της εργοστασιακής ζωής, και ο Γερμανός μαθητής, εξίσου κουρασμένος από τα καταπιεστικά μέτρα του σχολείου που πίστευε ότι διέλυαν την ατομικότητά του, αναζήτησαν την ελευθερία μέσω της επιστροφής στη φύση και την απλή ζωή της υπαίθρου.

Από αυτή τη στιγμή και μετά, το Jugendbewegung δηλαδή το γερμανικό κίνημα νεολαίας, εξαπλώθηκε με γρήγορους ρυθμούς. Μικρές ομάδες που ζούσαν ως οικογένεια κάτω από αυτόκλητους ηγέτες διέσχισαν όλη τη χώρα, καλλιεργώντας ένα πνεύμα ανεξαρτησίας, σωματικής ρώμης και μια αίσθηση κοινωνικής πειθαρχίας και συνεργασίας.

Το Γερμανικό κίνημα νεολαίας δεν είχε καμία ουσιαστική σχέση με την πολιτική μεταξύ του 1900 και του ξεσπάσματος του πολέμου. Όπως έχει αναφερθεί, στόχος ήταν κυρίως η διαφυγή των μαθητών από την αυστηρή νοησιαρχία του σχολείου και η διαφυγή των νεαρών εργατών από τις μηχανές, τον υλισμό και τη ρουτίνα της σύγχρονης βιομηχανικής ζωής. Έτσι, η νεολαία συνασπίστηκε σε ένα κοινό πρόγραμμα. Παρ' όλα αυτά, η πίεση των γεγονότων που ακολούθησαν τον πόλεμο, συνέβαλε σημαντικά στην αλλαγή αυτής της στάσης.

Με το ξέσπασμα του πολέμου, είχε τεθεί ένας προσωρινός έλεγχος στο κίνημα. Ωστόσο, υπήρχε αρκετός χρόνος για να αποτυπωθούν στο μυαλό και το πνεύμα της νέας Γερμανίας τα ιδανικά τα οποία πρόσβευε, με αποτέλεσμα, μετά την επανάσταση, να ταιριάξουν με αξιοθαύμαστο τρόπο στους στόχους και τις φιλοδοξίες της Νέας Δημοκρατίας. Διότι είχε ήδη σχηματιστεί ένας οργανισμός που κήρυττε την αγάπη για την εθνική παράδοση, την αγάπη για τον λαό και την αγάπη για την μητέρα πατρίδα. Κατά τη διάρκεια της Δημοκρατίας, η νεολαία δεν ξεχάστηκε ούτε παραμελήθηκε, καθώς έκανε το ξεκίνημά της γύρω στο 1919, και σε λιγότερο από δέκα χρόνια είχαν δημιουργηθεί στη Γερμανία περίπου 2.200 ξενώνες νέων. Ωστόσο, μετά τον πόλεμο, οι νέοι που επέστρεψαν από το μέτωπο ήρθαν αντιμέτωποι με την πραγματικότητα της φτώχειας, της πείνας, της ανεργίας και των άστατων πολιτικών συνθηκών. Οι νέοι που είχαν μεγαλώσει στη Γερμανία κατά την περίοδο του πολέμου βίωσαν και αυτοί τις κακουχίες εκείνης της εποχής. Γεννημένοι στον πόλεμο και με την ενηλικίωση τους να τους υποδέχεται σε μια εποχή κατά την οποία η ύφεση είχε οδηγήσει την απελπισία στα ύψη, ήταν φυσικό να αισθάνονται μια έντονη δυσαρέσκεια και έναν ανταγωνισμό προς την παλαιότερη γενιά, την οποία θεωρούσαν υπεύθυνη για τη δυστυχία τους.

Μπροστά σε μια ζωή γεμάτη αβεβαιότητα και απελπισία, οι ρομαντικές πτυχές του παλαιότερου γερμανικού κινήματος νεολαίας φαίνονταν στην καλύτερη περίπτωση μία μάταιη και ακίνδυνη κατάσταση. Ο πόλεμος σε συνδυασμό με την ύφεση, μετέτρεψαν το Γερμανικό κίνημα νεολαίας σε ένα πολύ πιο σοβαρό ζήτημα. Η νεολαία απέρριψε την μάλλον πατριαρχική στάση που εκδηλώθηκε προς αυτήν από το Δημοκρατικό πολίτευμα. Ήθελε δύναμη και μια ευκαιρία να διαμορφώσει τις πολιτικές της κυβέρνησης. Δεν υπήρχε ανάγκη για επιστροφή στην απλή ζωή, αφού, μετά τον πληθωρισμό, η φτώχεια ανάγκαζε όλους τους Γερμανούς, εκείνους που ήταν πλούσιοι πριν και ομοίως τους φτωχούς, να υιοθετήσουν έναν τρόπο ζωής περισσότερο απλό και ταπεινό. Τότε ήταν που το νεανικό κίνημα άλλαξε τον χαρακτήρα του και έγινε κατεξοχήν πολιτικό.

Παρόλο που το Δημοκρατικό πολίτευμα και τα κόμματα που το υποστήριζαν είχαν τα δικά τους κινήματα νεολαίας, δεν έκαναν συντονισμένες προσπάθειες για να υποστηρίξουν τους νέους στο να βοηθήσουν στην πολιτική, κοινωνική, οικονομική και ηθική αποκατάσταση της ζωής στη Γερμανία. Ο Χίτλερ όμως το έκανε, όπως και οι ηγέτες της κομμουνιστικής ομάδας.

Οι κομμουνιστές από την μία πλευρά είχαν την έντονη επιθυμία να ανατρέψουν άμεσα την Δημοκρατία και προπαγάνδιζαν την ίδρυση ενός κομμουνιστικού κράτους, στο οποίο θα κυβερνούσε η εργατική τάξη. Προώθησαν μια αδελφότητα εργαζομένων και μίλησαν για τον ταξικό πόλεμο που θα έπρεπε να διεξαχθεί ώστε να συμπεριληφθούν όλες οι κοινωνικές τάξεις εντός της εργατικής. Τα οράματά τους τούς πέρασαν από τα μικρά

όρια ενός γερμανικού εθνικού κράτους, στη σφαίρα μιας διεθνούς συμμαχίας εργαζομένων. Οι νέοι αυτοί κομμουνιστές είχαν δει αρκετό πόλεμο και καταστροφή. Διακήρυξαν ένα ευαγγέλιο ειρήνης και την απόρριψη της σοβινιστικής προπαγάνδας που θεωρούσαν ότι ήταν το κυρίαρχο κίνητρο για τον πόλεμο. Ωστόσο, όσο κι αν το Δημοκρατικό Σύνταγμα απαιτούσε η εκπαίδευση να εμπνέεται από την επιθυμία για διεθνή συμφιλίωση και ειρήνη, η εθνικιστική προπαγάνδα έπνιξε αυτές τις «κραυγές». Οι "εγκληματίες του Νοεμβρίου", "οι προδότες της Πατρίδας" ήταν υπεύθυνοι για την εξευτελιστική για την Γερμανία, Συνθήκη των Βερσαλλιών και, αν και μια μειοψηφία ζητούσε ειρήνη και συμφιλίωση ως βάση για ανασυγκρότηση, η πλειοψηφία των Γερμανών υποστήριζε ακόμα έντονα τον εθνικισμό. Ήταν αυτοί οι εθνικιστές οι οποίοι, αφού εξασφάλισαν την εναντίωση του Συντάγματος στα δικαιώματα των μειονοτήτων, επιδόθηκαν αμέσως σε έναν αγώνα εξαφάνισης των κομμουνιστών και άλλων διαφωνούντων λαμβάνοντας καταπιεστικά μέτρα.

Ο Χίτλερ από την άλλη, και οι ναζιστές οπαδοί του κήρυξαν ένα απόλυτα γερμανικό δόγμα, ευρέως γνωστό και βαθιά ριζωμένο στη Γερμανική φιλοσοφία. Η επανίδρυση μιας μεγάλης αυτοκρατορίας βασίστηκε στην "ενότητα όλων των τάξεων υπό ένα ενιαίο εθνικό κράτος". Έχοντας την πεποίθηση ότι τίποτα δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί ειρηνικά, μέσω μιας επίδειξης εθνικής ισχύος, σε συνδυασμό κυρίως με εθνικιστικά, θρησκευτικά και φυλετικά αισθήματα, ο Χίτλερ είχε ως στόχο να αρνηθεί τις αποζημιώσεις, να καταργήσει τη Συνθήκη των Βερσαλλιών, να επανακτήσει τις αποικίες που είχε χάσει η Γερμανία μετά τον πόλεμο και, γενικά, να υπερασπιστεί την "Εθνική Τιμή". Πέραν αυτού, ο Χίτλερ απευθύνθηκε άμεσα στη νεολαία, διακηρύττοντας ότι μόνο αυτή θα μπορούσε να καθορίσει το πεπρωμένο της Γερμανίας. Πιο σημαντικό, ωστόσο, ήταν ότι της υποσχέθηκε εργασία και, τελικά, μία ζωή ευημερίας στην ένδοξη νέα αυτοκρατορία που θα δημιουργούταν από τους Εθνικοσοσιαλιστές.

Με τις συνθήκες να χειροτερεύουν αντί να βελτιώνονται, η νεολαία έστρεψε την αφοσίωσή της στον ηγέτη που της υποσχέθηκε τον συντομότερο δρόμο προς την ασφάλεια. Τον χειμώνα του 1932 οι συνθήκες είχαν γίνει απελπιστικές. Η ανεργία είχε αυξηθεί συγκλονιστικά, έχοντας φτάσει κάτι παραπάνω από έξι εκατομμύρια, και δεν φαινόταν να υπάρχει καμία προοπτική για ανατροπή της κατάστασης. Τα επιδόματα ανεργίας, τα οποία ήταν ένα αρκετά βαρύ φορτίο για τον φορολογούμενο, ήταν και ανεπαρκή για να ζήσουν οι άνεργοι. Οι δυσκολίες είχαν εξαπλωθεί παντού και μεταξύ αυτών που πλήττονταν περισσότερο ήταν και ένας συντριπτικός αριθμός άνεργων, απογοητευμένων νέων. Ήταν αυτοί που, έτοιμοι να πιαστούν από το παραμικρό ίχνος ελπίδας, έπεσαν θύματα του Χίτλερ, του ηγέτη, ο οποίος τους υποσχέθηκε μεγαλοφώνως δουλειά και ψωμί. Είχαν αμέσως ενταχθεί, με ολοένα αυξανόμενους ρυθμούς, στις τάξεις

των SA¹ και της "Hitler Jugend" (Χιτλερικής Νεολαίας) και έγιναν η *αβάν-γκάρντ*² της ανόδου του Χίτλερ στην εξουσία. Τα παλιά πολιτικά κόμματα κατέρρεαν και ,μαζί με αυτά, τα συνασπισμένα κινήματα νεολαίας άρχιζαν αργότερα να γίνονται ένα με το κίνημα της Χιτλερικής Νεολαίας. Τόσο το 1932 όσο και το 1933 κανείς δεν μπορούσε να κερδίσει τίποτα με το να υποστηρίζει το κομμουνιστικό κόμμα, εκτός από την ευκαιρία να πεθάνει για έναν μακρινό απώτερο σκοπό. Όσοι ήταν υποστηρικτές κυνηγήθηκαν σχολαστικά και συστηματικά και φυλακίστηκαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Από το 1933 η νεολαία είχε διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη Γερμανία, και αν πρόκειται να ασχοληθούμε με το πεπρωμένο της Γερμανίας, πρέπει να εστιάσουμε στη Χιτλερική Νεολαία και να μελετήσουμε την πορεία της εξέλιξή της. Ήταν και είναι ένας οργανισμός που κέντρισε τη φαντασία όλων των νέων και είχε μια ακαταμάχητη γοητεία που οι άλλες οργανώσεις νεολαίας δεν είχαν. Απευθυνόμενη στις συναισθηματικές, βασικές επιθυμίες της νεολαίας με σύμβολα, στρατιωτικά εμβλήματα, χρήση χρώματος, στολές, κλπ., η τελευταία ενθουσιάστηκε πολύ με τον νέο ηγέτη της. Ωστόσο, έγινε σύντομα αντιληπτό ότι η συναισθηματική απήχηση αυτών των συμβόλων από μόνη της δεν ήταν αρκετή και έτσι ο Χίτλερ κάλεσε τους νέους να ενωθούν ενάντια στους κοινούς τους εχθρούς, τόσο εντός όσο και εκτός της Γερμανίας. Τους διαπότισε με την ιδέα ότι είναι ένδοξο να πεθάνει κανείς για «ελευθερία και τιμή» και τους ζήτησε να δημιουργήσουν μια σταθερή βάση για την ίδρυση της τρίτης και πιο ένδοξης αυτοκρατορίας που θα γνώριζε ποτέ η Γερμανία.

Ο εμπρησμός του Ράιχσταγκ, και τα γεγονότα που ακολούθησαν έκαναν τον Χίτλερ το πρόσωπο της ημέρας καθώς θεωρήθηκε από όλους ως εκείνος ο οποίος είχε σώσει τη Γερμανία από την άμεση απειλή του κομμουνισμού. Ο ίδιος έδειξε αμέσως γενναιοδωρία παραχωρώντας την τιμή για την επιτυχία του στους νέους και σε άλλους οπαδούς του.

«Θυμάμαι με τί απογοήτευση, εκείνες τις πρώτες μέρες, όταν ο Χίτλερ διεκδικούσε ολόκληρη τη γερμανική νεολαία και είχε τον πλήρη έλεγχο, άκουγα τις ομιλίες του και

¹ Σ.τ.Μ Οι SA (στα γερμανικά «*Sturmabteilung*») ήταν η αρχική παραστρατιωτική οργάνωση του Ναζιστικού Κόμματος. Διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην άνοδο του Αδόλφου Χίτλερ στην εξουσία στη δεκαετία του 1920 και του 1930. Ο πρωταρχικός της στόχος ήταν να παρέχει προστασία στις ναζιστικές συγκεντρώσεις και συνελεύσεις, να διακόπτει και να εμποδίζει τις συναντήσεις των αντιμαχόμενων κομμάτων, να μάχεται εναντίον των παραστρατιωτικών οργάνωσεων των αντίπαλων κομμάτων, ιδιαίτερα της *Roter Frontkämpferbund* που συνδεόταν με το Κομμουνιστικό Κόμμα της Γερμανίας και να εκφοβίζει τους Ρομά, τους συνδικαλιστές και ειδικά τους Εβραίους, όπως για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια του ναζιστικού μπουκότς του 1933 των εβραϊκών επιχειρήσεων. Η οργάνωση αποδυναμώθηκε σημαντικά ύστερα από την δολοφονία περίπου 200 στελεχών της, μεταξύ των οποίων και ο επικεφαλής της Ερνστ Ρεμ το 1934 κατά την Νύχτα των Μεγάλων Μαχαιριών, ένα τριήμερο μαζικών δολοφονιών από τις 30 Ιουνίου έως τις 2 Ιουλίου 1934, όταν εκκαθαρίστηκε από τον Αδόλφο Χίτλερ ολόκληρη η ηγεσία της προαναφερθείσας παραστρατιωτικής οργάνωσης των SA. Δολοφονήθηκαν επίσης άλλοι δεξιοί πολιτικοί που δεν είχαν σχέση με την SA, αλλά και διάφοροι αντίπαλοι του Χίτλερ.

² Σ.τ.Μ Πολιτογραφημένη διεθνής έκφραση η οποία προέρχεται από τη γαλλική γλώσσα (*avant-garde*).

των δορυφόρων του, να εκμεταλλεύονται τα συναισθήματα της νεολαίας και το γεγονός ότι η Γερμανία "είχε εκφυλιστεί" από ξένες δυνάμεις μέσω της Συνθήκης των Βερσαλλιών. Μιλούσαν συνεχώς για ένα «ενωμένο μέτωπο» και το χρησιμοποιούσαν για να συνασπίσουν τη νεολαία ενάντια στους κοινούς εχθρούς τους, πραγματικούς ή φανταστικούς, τους Εβραίους, τους κομμουνιστές, τους σοσιαλιστές και όλους τους άλλους των οποίων οι πολιτικές, φυλετικές και κοινωνικές πεποιθήσεις διέφεραν από τις δικές τους».

Κάτω από έναν καταιγισμό προπαγάνδας, μεμονωμένες ομάδες των παλαιών οργανώσεων νεολαίας είτε διαλύθηκαν οικειοθελώς είτε έγιναν μέλη της Hitler Jugend (Χιτλερικής Νεολαίας). Η πιο σαρωτική νίκη ήρθε το καλοκαίρι του 1934, όταν ο Προτεστάντικος οργανισμός νεολαίας επηρεασμένος από τις παρακλήσεις των φιλοχιτλερικών κληρικών, συντόνισε τις ομάδες του με την Χιτλερική Νεολαία.

Με εγγυημένη θρησκευτική ανεξαρτησία και προστασία των υποστηρικτών της μέσα σε ένα Κονκορδάτο μεταξύ του Χίτλερ και του Βατικανού, η Καθολική Νεολαία, αντιμέτωπη με έναν ακραίο προσηλυτισμό, αρνήθηκε επανειλημμένως να συνασπιστεί με τη Νεολαία του Χίτλερ. Αντιστάθηκε γερά απέναντι στην πίεση αλλά τελικά εξαναγκάστηκε κι αυτή το 1935 να συνασπιστεί με την τελευταία.

Μέχρι ένα σημείο είχε επιτευχθεί τουλάχιστον μία κάποια επίφαση της ενότητας της νεολαίας και ο Χίτλερ μπορούσε, απ' ό,τι φαίνεται, να ισχυριστεί ότι ολόκληρη η γερμανική νεολαία του άνηκε. Παρά τα όσα ακούει κανείς για το αντίθετο, στη Γερμανία ασκήθηκε έντονη κρητική στη ναζιστική οργάνωση νεολαίας. Αυτό προερχόταν από διάφορες πηγές.

1. Αντιστασιακά κινήματα άλλων πολιτικών οργανώσεων για τη νεολαία.
2. Τους ηγέτες των εκκλησιών - η μόνη ξεκάθαρη αντιπολίτευση στην τότε πολιτική του Χίτλερ, στη Γερμανία - οι οποίοι έβλεπαν με ανησυχία την εξάπλωση της ειδωλολατρίας στην οργάνωση νεολαίας.
3. Τους δάσκαλους που έβλεπαν με ανησυχία τις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις του κράτους όσον αφορά το σχολείο και τον ελεύθερο χρόνο των μαθητών. Ούτε αυτοί οι δάσκαλοι, συνειδητοποιώντας την επίδραση στα εντυπωσιακά νεαρά μυαλά, συμφωνούσαν με το είδος της προπαγάνδας που αναγκάζονταν να επαναλαμβάνουν στις τάξεις τους³.

³ Η ουσία του ιδιαίτερου είδους του Ναζιστικού φυλετικού διαχωρισμού στη εκπαίδευση ο οποίος διδάσκεται στα σχολεία, βρίσκεται στο βιβλίο *«Ποτέ μην εμπιστεύεσαι μια αλεπού στους θάμνους και ποτέ μην εμπιστεύεσαι έναν Εβραίο από τον όρκο του»* (*Trust No Fox on the Green Heath and No Jew Upon His Oat*)—ένα εικονογραφημένο βιβλίο για μικρούς και μεγάλους, από την Ελβίρα Μπάουερ (Νυρεμβέργη: Εκδοτικός Οίκος Stürmer, 1936). Χιλιάδες αντίτυπα από αυτά τα "παιδικά στιχάκια μίσους" πωλήθηκαν και διανεμήθηκαν σε παιδιά σε ολόκληρη τη Γερμανία. Μία σύντομη μετάφραση θα είναι αρκετή για να δείξει την κακία αυτού του είδους λογοτεχνίας.

«Όταν ο Κύριος ο Θεός έφτιαξε τον κόσμο,
Έφτιαξε μαζί μ' αυτόν και κάθε μια φυλή:
Ινδιάνους, Νέγρους και Κινέζους
Αλλά και τους Εβραίους, που ήταν απ' όλες η πιο σατανική.
Μα ήμασταν επίσης εκεί,
Μεταξύ όλων κι εμείς οι Γερμανοί.

4. Τους γονείς που φοβόντουσαν πώς θα είναι το τελικό προϊόν μιας τέτοιας πλήρους στρατιωτικής πειθαρχίας. Οι ευφυείς γονείς αντιτίθεντο στη δημιουργία ενός συγκεκριμένου είδους φυλετικού μίσους, φανταστικού ή άλλου, και στην πλήρη κυριαρχία του χρόνου των παιδιών, των συμφερόντων και της τρυφερότητας τους.

Αυτού του είδους η αντίδραση ήταν δύσκολο να κατασταλεί, αλλά επιχειρούνταν συστηματικά. Μόνο ο χρόνος θα μπορούσε να δείξει τι θα σήμαινε για την Γερμανική νεολαία η επίτευξη ενός ενωμένου μετώπου νέων. Ακολουθώντας την Εγκελιανή φιλοσοφία του κράτους, η νεολαία είχε φτάσει στο σημείο να μην έχει δικαιώματα αλλά μόνο ένα καθήκον, και αυτό το καθήκον ήταν προς το κράτος. Η φιλοσοφία που αποτελούσε τη βάση για το νεανικό κίνημα τότε στη Γερμανία, πρέσβευε το ότι το τελευταίο δεν ήταν ένα κίνημα του κράτους για τη νεολαία, αλλά μια οργάνωση της νεολαίας για το κράτος. Η πλήρης υποταγή, η αδιαμφισβήτητη υπακοή στη συγκροτημένη εξουσία ήταν το ύψιστο "καλό".

Ο ισχυρισμός ότι ο Χίτλερ είχε σώσει τη νεολαία της Γερμανίας πυροδοτώντας την με ενθουσιασμό, θέτοντας την σε λειτουργία και δίνοντάς της ένα μεγάλο εθνικιστικό ιδεώδες, φαίνεται αρχικά αξιοθαύμαστος. Οι ανεκπαίδευτοι παρατηρητές, ξεδεδυόμενοι μια εβδομάδα ή δύο στη Γερμανία, θαύμαζαν τη μεταμόρφωση της νεολαίας που είχε πετύχει ο Χίτλερ. Στο σημείο εκείνο, ως υπάλληλοι του κράτους, δεν είχαν πλέον πεσμένο ηθικό, ούτε ήταν απογοητευμένοι ή απεγνωσμένοι. Βάδιζαν δίνοντας την εντύπωση μιας πλήρους αλληλεγγύης τραγουδώντας και πιστεύοντας ότι «η Γερμανία είναι πάνω απ' όλα» (*Deutschland über Alles*). Στο σημείο εκείνο ήταν ενωμένοι για τον κοινό σκοπό της δημιουργίας μιας νέας και μεγαλύτερης Γερμανίας, όχι μόνο ίσης με τα άλλα έθνη του κόσμου αλλά ανώτερης από αυτά.

Έπειτα, έδωσε σε όλους ένα μικρό κομμάτι γης,
Το οποίο μπορούσε να καλλιεργηθεί με τη δουλειά τους την σκληρή.
Ο Εβραίος όμως δεν έκανε ποτέ την δουλειά αυτή
Από την πρώτη στιγμή, τον κατέλαβε δύναμη διαβολική:
Ευχήθηκε καθόλου να μην δουλεύει, αλλά μόνο να ξεγελά
Και ήταν βέβαια άσος στα ψέματα αυτά
Μαθαίνοντας γρήγορα και σωστά από τον Διάβολο πατέρα του
Έγραψε όλα αυτά στο ιερό Ταλμούδ.»

Γυρνάμε τη σελίδα και μας τραβάνε την προσοχή δύο εικόνες. Η μία δείχνει έναν ψηλό, στιβαρό, ξανθό νεαρό άνδρα γυμνό μέχρι τη μέση να στηρίζεται πάνω σε ένα φυτό. Η άλλη, η ναζιστική σύλληψη ενός "τυπικού Εβραίου" - παχύσαρκου, με δαιμόνια, χοντροκομμένα χαρακτηριστικά, παραστολισμένου, και στον ρόλο του ως παράσιτο τον βλέπουμε με τις τσέπες του φίσκα στις μετοχές. Η συγγραφέας περιγράφει την εικόνα με τον εξής τρόπο:

«Ο Γερμανός είναι ένας άντρας περήφανος
Ο οποίος μπορεί να δουλέψει και να παλέψει.
Γιατί είναι τόσο γοητευτικός και τόσο γεμάτος από θάρρος
Ο Εβραίος τον μισούσε για πολλά χρόνια!
Εδώ είναι ο Εβραίος, μπορείτε να το δείτε μονομιάς
Το μεγαλύτερο παλιοτόμαρο ολόκληρης της χώρας!
Πιστεύει ότι ο ίδιος είναι ο πιο ωραίος
Κι όμως πιο πολύ είναι σαν αρουραίος.»

Κανείς δεν θα αρνηθεί ότι υπήρξε μία ριζική μεταμόρφωση της γερμανικής νεολαίας και ότι ο Χίτλερ αξίζει τα εύσημα. Αλλά πρέπει να εκτιμήσουμε αυτή την αλλαγή σε μια κλίμακα αξιών. Θα ωφελούσε η αλλαγή αυτή τη γερμανική νεολαία σε βάθος χρόνου;

Ενώ είχε δημιουργηθεί αρχικά ως ένα κίνημα για να επιτευχθεί ένας ορισμένος βαθμός ατομικής ελευθερίας και μια ακέραιη προσωπικότητα απαλλαγμένη από την πίεση της συστηματικής οργάνωσης, το γερμανικό νεανικό κίνημα εκφυλίστηκε στην πιο υποταγμένη οργάνωση όλων, υποβάλλοντας το τελευταίο του ίχνος ελευθερίας και ατομικότητας στο ζυγό του καθεστώτος του Χίτλερ.

Η μεταμόρφωση είχε ολοκληρωθεί. Αλλά για ποιόν σκοπό, αν αυτό είχε επιτευχθεί με κόστος να ενσταλάζει λανθασμένες συμπεριφορές αντί σωστών; Δυστυχώς, σε περιόδους άγχους η νεολαία μπορεί εύκολα να επηρεαστεί από εκείνους που συγκινούν τα συναισθήματά της. Μπορεί να κλειστεί μέσα σε έναν κόσμο ενός εθνικού απολυταρχικού κράτους και να της δοθούν ιδανικά που μας φαίνονται όχι μόνο διαταραγμένα και ακοινώνητα, αλλά και επιζήμια για την ευημερία ενός έθνους και τελικά του κόσμου.

Επειδή η διαδικασία της Ναζιστικοποίησης της γερμανικής νεολαίας στηριζόταν στο γεγονός ότι η εκπαίδευση προκύπτει από την κάθε επαφή του ατόμου, τόσο οι επίσημες όσο και οι ανεπίσημες πτυχές της εκπαίδευσης ελέγχονταν από την κυβέρνηση. Όχι μόνο στο σχολείο, αλλά και στις ταινίες, στο ραδιόφωνο και στον Τύπο, η ναζιστική προπαγάνδα λάμβανε δράση εμποτίζοντας τη νεολαία με τις ιδέες της. Τα αποτελέσματά της είναι προφανή. Η γερμανική νεολαία, έχοντας υποστεί πλύση εγκεφάλου, ένιωθε ηθικά υποχρεωμένη να καταπνίγει όσους διαφωνούσαν με τις απόψεις της. Το αγελαίο ένστικτο ήταν στο απόγειο του. Η αμφισβήτηση ή η κριτική της εξουσίας ήταν προδοσία.

Παρά τις διαβεβαιώσεις του, ότι οι Γερμανοί νέοι είχαν το δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας, ο Baldur Von Schirach, επικεφαλής της ναζιστικής νεολαίας, δίδασκε ότι ο Χριστιανισμός είναι ταμπού. Ως οπαδός του Δρ. Άλφρεντ Ρόξενμπεργκ, αρχιερέα της νέας ναζιστικής κουλτούρας και θρησκείας, ήταν υπέρμαχος μιας νέας και αυστηρά Γερμανικής θρησκείας, μιας μορφής παγανιστικής λατρείας των παλαιών Γερμανών θεών, του Woton και των υπόλοιπων που αντιπροσωπεύουν ορισμένα ιδανικά σύμφωνα με τις αρχές του Ναζισμού. Σύμφωνα με ένα άρθρο του περιοδικού *The New York Times*, οι υπουργοί που δίδασκαν την αδελφική αγάπη, την ανεκτικότητα και την καλή θέληση διώκονταν και ήταν μισητοί, καθώς ήταν ιδανικά με τα οποία συμφωνούσαν μόνο αδύναμοι άνδρες⁴.

Η περιγραφή της Γερμανικής νεολαίας δεν είναι μια πρωτοφανής εικόνα. Κάθε κίνημα νεολαίας όλων των δικτατορικών εθνών συμπεριλάμβανε συγκεκριμένα, χαρακτηριστικά στοιχεία. Στην Ιταλία και τη Ρωσία η συστηματική οργάνωση και η πλήρης κυριαρχία των νέων προχωρούσε ταχύτατα. Οι κομμουνιστές ηγέτες στη Ρωσία και οι φασίστες στη Γερμανία και την Ιταλία ήταν αποφασισμένοι να κατακτήσουν και το σώμα και την ψυχή της νεολαίας. Καθώς ο Χίτλερ και ο Μουσολίνι διεκδικούσαν όλη τη νεολαία, ο Στάλιν ένωνε τους Ρώσους νέους ώστε να είναι οι υπερασπιστές της μητέρας πατρίδας στην επερχόμενη κρίση. Και οι τρεις εκπλήρωναν τους σκοπούς τους σε έναν

⁴ *The New York Times*, 20 Μαρτίου, 1937

κλειστό κόσμο στον οποίο η νεολαία μάθαινε μόνο εκείνα τα πράγματα που ο προσεκτικός προγραμματισμός της επέτρεπε να μάθει.

Η νεολαία ήταν το πiónι στα χέρια θυμωμένων «Θεών». Μόνο ο χρόνος μπορούσε να δείξει ποιά θα ήταν τα βασικά χαρακτηριστικά ορισμένων εθνικών ομάδων εξαιτίας αυτού του είδους εθνικιστικής μόρφωσης. Θεωρούμενο από οποιοδήποτε ορθολογικό πρότυπο, θα ήταν δύσκολο να συμφωνήσουμε με την ιδέα ότι ο Χίτλερ υπήρξε η κυρίαρχη δύναμη για το καλό στις ζωές της Γερμανικής νεολαίας.

Γ' ΜΕΡΟΣ

I. Σχόλια και παρατηρήσεις επί της Μετάφρασης

1. Γενικές παρατηρήσεις, και Παρατηρήσεις για το Λεξιλόγιο και το Ύφος του Κειμένου

Επανεξετάζοντας τη μετάφραση του αποσπάσματος, οδηγούμαστε στις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- Όσον αφορά το *λεξιλογικό μητρώο*, η επιλογή του έγινε σε συνάρτηση με τη χρήση του λεξιλογίου που χρησιμοποίησε ο ίδιος ο συγγραφέας του πρωτοτύπου. Εφόσον, δηλαδή, ο ίδιος χρησιμοποιεί λεξιλόγιο, το οποίο μπορεί κανείς να πει ότι είναι «τολμηρό» ως προς κάποιες λέξεις για τις περιγραφές που γίνονται, υπήρξε η δυνατότητα να γίνει χρήση του ίδιου επιπέδου και στο μετάφρασμα. Κατ' επέκταση, φαίνεται ότι το λεξιλόγιο, σε αρκετά σημεία, είναι αυθόρμητο, ξεκάθαρο και σε αρκετά σημεία τολμηρό, κάτι το οποίο εξυπηρετεί και τον σκοπό του κειμένου.

Διακρίνουμε, λοιπόν αυτές τις ιδιαιτερότητες και τα στοιχεία του λεξιλογίου σε δύο κατηγορίες: *πρώτον*, σε *λέξεις* ή φράσεις οι οποίες είναι παράγωγα γνωστών όρων ή όχι, αλλά με μία μορφή η οποία είναι δύσκολο να αποδοθεί στην Ελληνική. *Δεύτερον*, σε *λέξεις* οι οποίες αποτελούν ορολογία πολιτικού περιεχομένου και που για την σωστή απόδοση τους και τοποθέτηση τους στα πλαίσια του κειμένου απαιτούνται οι απαραίτητες γνώσεις σχετικά με την περίοδο εκείνη.

Στην πρώτη κατηγορία παραθέτουμε τα ακόλουθα παραδείγματα: «*nazification*» (σελ. 343) - Ναζιστικοποίηση, «*fait accompli*» (σελ. 342)- τετελεσμένο γεγονός, «*regimentation*» (σελ.343) - συστηματική οργάνωση , «*mechanization*» (σελ.343)- εκμηχάνιση, «*rendering lip service*» (σελ.345) - διακηρύττοντας, «*herd mindedness*» (σελ. 350) (herd mentality) -αγελαίο ένστικτο. Πιθανότατα αυτές οι λέξεις, όπως και πολλές άλλες, να έχουν χρησιμοποιηθεί για δοθεί η επιθυμούμενη ένταση από τον συγγραφέα. Η απόδοση κάποιων από αυτών βρέθηκε με την κατάλληλη έρευνα και σε άλλες, λόγω της απουσίας της απόδοσης τους σε άλλα μέσα, έγινε μετάφραση κατά νοηματική προσέγγιση.

Στη δεύτερη κατηγορία εντοπίζονται τα εξής παραδείγματα: «*Bismarkian Reich*» (σελ.342) – «*Βισμαρκιανό Πάιχ*», «*political part entanglements*» (σελ. 342) – «*βραχύβια κυβερνητικά κόμματα*», «*working class*» (σελ.344) – «*εργατική τάξη*», «*class war*» (σελ.344) – «*ταξικός πόλεμος*», «*chauvinistic propaganda*» (σελ. 344) – «*σοβινιστική προπαγάνδα*», «*National Socialists*» (σελ. 345) – «*Εθνικοσοσιαλιστές*», «*satellites of the party*» (σελ.346) – «*δορυφόρων*», «*Hegelian philosophy*» (σελ. 348) – «*Εγκελιανή φιλοσοφία*». Πρόκειται για όρους οι οποίοι χαρακτηρίζουν άμεσα την πολιτική κουλτούρα εκείνης της περιόδου, έχουν μεγάλη σημασία για την κατανόηση της όπως και για την μετέπειτα ιστορική εξέλιξη και ,επομένως, δεν θα μπορούσαν να παραλείπονται από το κείμενο. Η χρήση τους συμβαδίζει με τον συνολικό τρόπο γραφής που βλέπουμε ότι είναι ακριβής στα λόγια τα οποία είναι τοποθετημένα χωρίς να λείπει καμία απαραίτητη αναφορά ή ορολογία. Η ορολογία αυτή συντελεί στη διατήρηση του ύφους που έχει επιλέξει ο συγγραφέας, στον συνδυασμό λόγιας γλώσσας, με έντονες και ζωντανές περιγραφές και πολύ άμεσο τρόπο γραφής.

- Το *ύφος* του μεταφράσματος σε γενικές γραμμές καθορίζεται: α) από την επιλογή του λεξιλογίου, η οποία, όπως είδαμε προηγουμένως, έγινε σε αντιστοιχία με τις επιλογές του συγγραφέα, και β) από την προσπάθεια εμπλουτισμού του τόσο από μεταφραστικής πλευράς, όσο και από πληροφοριακής, αφού ένας από τους άμεσους στόχους ενός κειμένου κοινωνικού-ανθρωπολογικού περιεχομένου είναι ο διδακτισμός και η διάνθηση των γνώσεων του αναγνώστη. Στην περίπτωση μας οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται με την όξυνση της περιέργειας, όσον αφορά το περιεχόμενο του κειμένου, και την ακόλουθη παρότρυνση σε περαιτέρω αναζήτηση για την επιπλέον κατανόηση των γεγονότων πριν, μετά, και κατά τη διάρκεια εκείνης της περιόδου. Απ' ότι φαίνεται στο πρωτότυπο ο συγγραφέας για την επίτευξη του προαναφερόμενου σκοπού και για την πρόσδοση αμεσότητας, έχει τοποθετήσει αυτούσια λόγια και φράσεις που είχαν ειπωθεί. Η επιτυχής μετάφραση τους ήταν μία αρκετά μεγάλη πρόκληση ώστε να διατηρηθεί η αμεσότητα αυτή και στην Ελληνική γλώσσα. Για παράδειγμα, στη σελ. 346, έχει τοποθετηθεί η φράση “...to establish a firm foundation for building the third and most glorious empire that Germany had ever known.” Η μετάφραση έγινε, ακολουθώντας, όσο πιο πιστά γίνεται, την ένταση που υπάρχει στην έκφραση του

πρωτότυπου, ως «...να δημιουργήσουν μια σταθερή βάση για την ίδρυση της τρίτης και πιο ένδοξης αυτοκρατορίας που θα γνώριζε ποτέ η Γερμανία». Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η σωστή μετάδοση του μηνύματος στην ελληνική γλώσσα, λαμβάνοντας έτσι ο αναγνώστης το ανάλογο συναίσθημα. Επίσης, η μετάφραση της φράσης *"The reestablishment of a great empire was based on the 'unity of all classes into a single national state'."* (σελ. 345) ως «*Η επανίδρυση μιας μεγάλης αυτοκρατορίας βασίστηκε στην "ενότητα όλων των τάξεων υπό ένα ενιαίο εθνικό κράτος"*» είναι αρκετά πιθανόν να προσφέρει στον αναγνώστη μία σημαντική επαφή με την ακραία ψυχосύνθεση του Hitler, αφού αυτός ήταν και ο σκοπός του συγγραφέα.

- Αξίζει, ακόμη, να σημειώσουμε τις εξής περιπτώσεις με μεταφραστικό ενδιαφέρον: Στο κείμενο υπάρχουν κάποιες λέξεις όπως *"vociferously"* (σελ. 346) *"debauched"* (σελ. 346) και *"impregnating"* (σελ. 350). Η σημασία κάθε μίας από αυτές τις λέξεις υποδηλώνει κάτι πολύ συγκεκριμένο, προσδίδει μία δυναμικότητα στο νόημα των προτάσεων που χρησιμοποιούνται και θα ήταν ένα σημαντικό πλήγμα για το κείμενο αν υπήρχε μεταφραστική αστοχία. Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις δεν δόθηκε ιδιαίτερη βάση στο να υπάρξει ακριβής μετάφραση των λέξεων αυτών καθ'αυτών, όσο στο να αποδοθεί το νόημα που υπάρχει σε εκείνα τα σημεία και να μην χαθεί η ένταση που πρέπει να έχει η πρόταση. Έτσι, η επιλογή των πιθανών αποδόσεων τους αποτέλεσε ένα ενδιαφέρον κομμάτι στη μεταφραστική διαδικασία και αρκετά ιδιαίτερο.
 - Ο *πρώτος* όρος *"vociferously"* μεταφράστηκε ως «μεγαλοφώνως» μετά από αρκετή σκέψη, καθώς οι αποδόσεις του άγγιζαν έναν μεγάλο αριθμό. Μετά από έρευνα όλων των αποδόσεων σε μονόγλωσσα λεξικά της Ελληνικής, αποφασίσθηκε η απόδοση του όρου να είναι αυτή. Συγκεκριμένα, στο λεξικό του Γ. Μπαμπινιώτη γίνεται απόδοση και περιγραφή του όρου «μεγαλοφώνως» ως «επίρρ. με δυνατή, καθαρή φωνή, » και στα συνώνυμα παρατίθεται ο όρος «έντονα». Έτσι, κρίθηκε ως η καταλληλότερη απόδοση.
 - Εν συνεχεία, ο *δεύτερος* όρος *"debauched"* μεταφράστηκε ως «είχε εκφυλιστεί». Ο συγκεκριμένος όρος ήθελε αρκετή προσοχή. Όλες οι πιθανές

αποδόσεις του χρησιμοποιούνταν σε διαφορετικά πλαίσια, καθώς υπήρχαν λεπτές διαφορές στις σημασίες τους και επομένως με μία λάθος επιλογή θα υπήρχαν πιθανές παρανοήσεις και αλλοίωση του νοήματος. Ωστόσο, κρίθηκε η παρούσα απόδοση ως η πιο ορθή μετά από έρευνα στο μονόγλωσσο λεξικό της Ελληνικής γλώσσας του Γ. Μπαμπινιώτη. Ειδικότερα, στο λεξικό γίνεται απόδοση του ρήματος «εκφυλίζω-ομαι» ως «υφίσταμαι αρνητικές μεταβολές στη φύση μου, χάνω τα γνήσια, αξιόλογα και υγιή χαρακτηριστικά μου». Έγινε λοιπόν χρήση της λέξης αυτής, καθώς κρίθηκε ιδανικός, με ακριβή απόδοση του νοήματος που έδινε ο όρος του πρωτοτύπου.

- Στη συνέχεια, έγινε μετάφραση του *τρίτου* και τελευταίου όρου αυτής της κατηγορίας, "impregnating", ως «εμποτίζοντας». Σε αυτήν την περίπτωση, η λέξη που επιλέχθηκε για την απόδοση του όρου δεν είναι η ακριβής μετάφραση που του αντιστοιχεί, αλλά ανταπεξέρχεται, στο μέγιστο βαθμό, στη σημασία που αποκτά ο όρος μέσα στο ΚΠ. Στο ίδιο λοιπόν προαναφερόμενο Μονόγλωσσο Ελληνικό λεξικό, γίνεται περιγραφή και απόδοση του όρου «εμποτίζω» στην μεταφορική του χρήση, ως «εθίζω (κάποιον) σε μορφές συμπεριφοράς και σκέψης, επιτυγχάνοντας να του υποβάλω δεδομένη συναισθηματική αντίδραση ή τρόπο αντίληψης, σκέψης». Έτσι, αποφασίσθηκε, πως η απόδοση αυτή είναι η καταλληλότερη για την διατήρηση του πολύ συγκεκριμένου νοήματος που υπάρχει μέσα στην πρόταση του ΚΠ.

2. Η Μετάφραση και Προσαρμογή των Χρόνων

Σπουδαία πρόκληση κατά την μεταφραστική διαδικασία αποτελεί πάντοτε και η αλλαγή και προσαρμογή των χρόνων που χρησιμοποιούνται, από το ΚΠ στο ΚΣ, όπως και άλλα συντακτικά προβλήματα που ενδέχεται να προκύψουν. Η σπουδαιότητα της πρόκλησης αυτής γίνεται αρκετά μεγάλη σε περιπτώσεις που η προσαρμογή είναι σχεδόν αναγκαία ώστε να διευκολυνθεί ο αναγνώστης. Για παράδειγμα, σε κείμενα τα οποία έχουν γραφτεί αρκετά χρόνια πριν και υπάρχει μεγάλο χάσμα μεταξύ των δύο χρονικών περιόδων –της περιόδου που δημιουργήθηκε και αυτής κατά την οποία πρέπει να μεταφραστεί- τότε, με σκοπό να είναι πιο φιλικό ως προς τον αναγνώστη, το μετάφρασμα θα πρέπει να υποστεί

κάποιες αλλαγές στη χρήση των χρόνων, π.χ. ΚΠ (1913) χρήση ενεστώτα → ΚΣ (2020) χρήση παρελθοντικού χρόνου. Έτσι, οι περιγραφές και τα στοιχεία που δίνονται, θα είναι πιο προσιτά στον αναγνώστη αν διαβάζει ένα κείμενο, το οποίο συμπεριλαμβάνει πληροφορίες για περίπου έναν αιώνα πριν και ο κυρίαρχος χρόνος είναι παρελθοντικός, από το να είναι παροντικός.

Στην περίπτωση μας, το κείμενο έχει συνταχθεί και δημοσιευθεί τον Φεβρουάριο του 1938. Αυτό σημαίνει ότι είναι λογικό όλες οι περιγραφές να γίνονται σε παροντικό χρόνο, συγκεκριμένα ενεστώτα. Επομένως, αν στην διαδικασία της μετάφρασης, παραλειπότανε η προσαρμογή και η αλλαγή των χρόνων, το αποτέλεσμα θα ήταν κάθε άλλο παρά φυσιολογικό αφού περιγράφεται η πολιτική κατάσταση της Γερμανίας μέχρι το 1938 και το μετάφρασμα θα αναγνωσθεί από ανθρώπους οι οποίοι ζουν εν έτη 2020. Ήταν λοιπόν απαραίτητο μέτρο, η αλλαγή των χρόνων από παροντικούς σε παρελθοντικούς για ένα πιο φυσικό αποτέλεσμα.

Παρατίθενται μερικά ακόλουθα παραδείγματα και οι μεταφράσεις τους, ως εξής:

...is one of Hitler's often repeated phrases → ...ήταν μία από τις συχνότερα επαναλαμβανόμενες φράσεις του Χίτλερ
The German youth movement is not new with Hitler → Το γερμανικό κίνημα νεολαίας δεν εμφανίστηκε για πρώτη φορά την περίοδο ηγεσίας του Χίτλερ.
Today, as servants of the state, they are no longer broken in spirit → Στο σημείο εκείνο, ως υπάλληλοι του κράτους, δεν είχαν πλέον πεσμένο ηθικό
...to Hitler's policy at the present time in Germany → ... στην τότε πολιτική του Χίτλερ, στη Γερμανία
Youth today is the pawn in the hands of angry "Gods." What the key characteristics of certain national groups will be as a result of this type of nationalistic education only time will tell. → Η νεολαία ήταν το πιόνι στα χέρια θυμωμένων «Θεών». Μόνο ο χρόνος μπορούσε να δείξει ποια θα ήταν τα βασικά χαρακτηριστικά ορισμένων εθνικών ομάδων εξαιτίας αυτού του είδους εθνικιστικής μόρφωσης

Όπως γίνεται φανερό, οι αλλαγές που έγιναν, παρότι μικρές, είχαν μεγάλη σημασία για την ομαλή μετάφραση των προτάσεων και κατ' επέκταση του νοήματος του κειμένου. Πράγματι, η ανάγνωση ολόκληρου του κειμένου στο σύνολο του καταδεικνύει την

αναγκαιότητα τέτοιων αλλαγών, για την επίτευξη φυσικότητας και της μέγιστης πληροφορικότητας, που είναι άλλωστε και η κύρια λειτουργία του.

3. Η Μετάφραση των Κύριων Ονομάτων

Άλλη μία ιδιαίτερα συνηθισμένη πρόκληση που έχει να αντιμετωπίσει ο μεταφραστής είναι η μετάφραση των κύριων ονομάτων, ανεξαρτήτως του θέματος και του είδους της μετάφρασης και του κειμένου. Αναφερόμενοι στα κύρια ονόματα, κατευθείαν σκεφτόμαστε ότι πρόκειται είτε για ανθρωπωνύμια είτε για τοπωνύμια. Ωστόσο, αυτές οι δύο κατηγορίες αποτελούν μέρος μονάχα του γενικότερου προβλήματος. Σύμφωνα, για ακόμα μία φορά, με το Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, ως κύριο όνομα ορίζεται «το ιδιαίτερο όνομα με το οποίο συγκεκριμένο πρόσωπο, ζώο ή πράγμα διακρίνεται από τα άλλα, προσφωνείται με αυτό και το πρώτο γράμμα του οποίου γράφεται πάντοτε με κεφαλαίο».

Όπως δηλώνει και η Elvira Aguilera:

Όλες οι πηγές δείχνουν ότι δεν πρόκειται για ένα ζήτημα απλό και σαφώς προσδιορισμένο, οριοθετημένο από τις Γλωσσολογικές μελέτες, αλλά για ένα μάλλον άμορφο και ενίοτε αιθέριο στοιχείο που θα παρουσιάζεται ως πρόκληση για τον μεταφραστή (2008: 2).

Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγει και η Franco Aixela, που προσεγγίζει το Ζήτημα των κύριων ονομάτων από τον σκοπό του μεταφραστή:

Θα προσπαθήσω να παρουσιάσω τα διάφορα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της ιστορίας για τον προσδιορισμό των κύριων ονομάτων. Τα συμπεράσματα μάλλον δεν θα είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά για την καθιέρωση ενός ικανοποιητικού κριτηρίου, αλλά τουλάχιστον θα μας βοηθήσουν να αντιληφθούμε την επιφάνεια στην οποία βρισκόμαστε... (2000: 54).

Καταλαβαίνουμε, επομένως, πως πρόκειται για ένα ζήτημα το οποίο έχει απασχολήσει αρκετούς μελετητές από την μεταφραστική σκοπιά, ενώ κατά καιρούς έχουν προταθεί διάφορες στρατηγικές για την προσέγγιση του ζητήματος. Περισσότερο, ωστόσο, επικρατεί η προσέγγιση του Theo Hermans με παραπομπή στη Franco Aixela, η οποία μοιάζει να ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στις σύγχρονες μεταφραστικές μεθόδους.

Πρόκειται για την κατηγοριοποίηση με βάση την οποία υπάρχουν οι παρακάτω δυνατότητες στη μετάφραση των κύριων ονομάτων: πρώτον, η αυτούσια **αντιγραφή** των ονομάτων στο ΚΣ, με τον ίδιο τρόπο που αυτά δίνονται στο ΚΠ. Δεύτερον, υπάρχει η επιλογή **μεταγραφής**, δηλαδή η γραφή σε διαφορετικό αλφάβητο ή η προσαρμογή σε φωνολογικό επίπεδο, συλλαβικό, κτλ. Τρίτον, η **αντικατάσταση** του ονόματος από ένα άλλο, και εφόσον το ίδιο όνομα συναντάται μεταφρασμένο στο λεξικό της ΓΣ και αποκτά νόημα, η δυνατότητα να **μεταφραστεί**. Τέλος, ο αρμόδιος μεταφραστής μπορεί να επιλέξει τη **μη μετάφραση**, ήτοι την ολοκληρωτική διαγραφή ενός ονόματος από το ΚΠ. Η συγκεκριμένη επιλογή χαρακτηρίζεται, σαφώς, ως αποφευκτέα και αναγκαστική. Υπάρχουν, προφανώς, και άλλες θεωρητικές επιλογές, των οποίων η χρήση είναι αρκετά σπάνια και συναντάται σε πολύ συγκεκριμένα κειμενικά είδη.

Ακόμη και σήμερα, το ζήτημα για την ιδανική στρατηγική αντιμετώπισης των κύριων ονομάτων παραμένει ανοιχτό. Κάτι το οποίο παραμένει σίγουρο, είναι το γεγονός ότι η επιλογή της απόδοσης των κύριων ονομάτων και του χειρισμού τους μέσα σε ένα κείμενο αποτελούν ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της μεταφραστικής διαδικασίας. Με βάση το παραπάνω θεωρητικό πλαίσιο, την βαρύτητα του ΚΠ και των ονομάτων που αναφέρονται και λαμβάνοντας υπ' όψη ότι κάθε ένα από αυτά έχει σημαντικό ρόλο για ό,τι πραγματεύεται το κείμενο, τα κύρια ονόματα αντιμετωπίστηκαν με δύο τρόπους: τη **μεταγραφή** και την **αντιγραφή**.

Προκύπτουν λοιπόν τα εξής:

Hitler → Χίτλερ
William II → Γουλιέλμος Β΄
Hindenburg → Χίντεμπουργκ
Reichstag fire → Η πυρκαγιά του Ράιχσταγκ
Baldur Von Schirach → Baldur Von Schirach
Dr. Alfred Rosenberg → Δρ. Άλφρεντ Ρόζενμπεργκ
Woton → Woton
Mussolini → Μουσολίνι
Stalin → Στάλιν

Η ιδιαιτερότητα που υπάρχει, είναι ότι τα ονόματα είναι κυρίως γερμανικά, που αν δεν είναι τουλάχιστον σύντομα, σε κάποια υπάρχει αρκετά μεγάλη δυσκολία μεταγραφής. Αυτό συμβαίνει γιατί η Γερμανική γλώσσα σε σχέση με την Ελληνική έχει πολλές διαφορές στην προφορά, στην κατάταξη των συλλαβών και των γραμμάτων, κυρίως των συμφώνων, και έτσι σε γενικές γραμμές τα ακούσματα διαφέρουν κατά πολύ. Έτσι, σε κάποιες περιπτώσεις κρίθηκε σωστότερο να παραμείνουν όπως στο ΚΠ, εκτός από τα πιο απλά και «εύκολα» ονόματα -σε σχέση πάντα με την ελληνική γλώσσα- ή από τα πλέον ευρέως γνωστά.

4. Η Μετάφραση της Υποσημείωσης και οι ΣτΜ

Όπως πολύ εύστοχα έχει επισημανθεί από πολλούς θεωρητικούς, στη μετάφραση ο μεταφραστής πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός όσον αφορά τη χρήση υποσημειώσεων. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις όπου το πολιτισμικό χάσμα ανάμεσα στη ΓΠ και στη ΓΣ είναι τόσο ευρύ, που ο μεταφραστής θα αναγκαστεί να αποβεί σε διαμεσολάβηση, ώστε να βοηθήσει τον αναγνώστη να κατανοήσει τις όποιες διαφορές. Ωστόσο, σε αυτές τις περιπτώσεις, υπάρχει πάντοτε ο κίνδυνος να αλλοιωθεί η μορφή ή το αυθεντικό νόημα που θέλει να περάσει το πρωτότυπο και να διακοπεί η αβίαστη ροή του κειμένου, αφού η παράθεση πληροφοριών δεν αποδεικνύεται σκόπιμη και ωφέλιμη κατ' ανάγκη.

Στην περίπτωση μας, υπάρχουν δύο υποσημειώσεις, εκ των οποίων η μία δεν χρειάστηκε ιδιαίτερη μετάφραση, θα επικεντρωθούμε, επομένως, στην δεύτερη και αρκετά μεγάλη. Η υποσημείωση αυτή είναι ουσιαστικά μέρος του ευρύτερου κειμένου, καθώς το περιεχόμενο της παρέχει πολύ σημαντικά επιπλέον στοιχεία. Πράγματι, η βαρύτητα της συγκεκριμένης υποσημείωσης είναι αρκετά μεγάλη αφού παραθέτει σημαντικά παραδείγματα τα οποία ενισχύουν το περιεχόμενο του κειμένου. Έτσι, κατ' επέκταση και η μετάφραση της αποκτά τεράστια σημασία και απαιτεί τη μέγιστη προσοχή του μεταφραστή για την σωστή απόδοση της. Ουσιαστικά, πρόκειται για μία υποσημείωση η οποία παραθέτει δύο παιδικά ποιήματα που υπήρχαν στα τότε σχολικά βιβλία και στη διδακτέα ύλη, και μαζί κάποιες σύντομες περιγραφές με επιπλέον στοιχεία γι' αυτά. Το περιεχόμενο των ποιημάτων είναι άκρος προπαγανδιστικό, με σκληρούς χαρακτηρισμούς

για την φυλή των Εβραίων, που όμως έχουν προσαρμοστεί περίτεχνα μέσα στο πλαίσιο των παιδικών ποιημάτων, του ύφους και της γλώσσας που πρέπει να χρησιμοποιείται.

Η δυσκολία που αποτέλεσε το κομμάτι αυτό της μεταφραστικής διαδικασίας, έχει διπλή όψη και είναι κατά κάποιον τρόπο αντιφατική, απαιτώντας έτσι εξαιρετικά προσεκτικό χειρισμό. Από τη μία, είναι αναγκαίο να διατηρηθεί το σκληρό περιεχόμενο των μηνυμάτων που περνούσαν τα ποιήματα αυτά στα μυαλά των μικρών παιδιών, καθώς είναι το βασικό στοιχείο για το οποίο γίνεται η όλη τοποθέτηση της υποσημείωσης. Από την άλλη, όπως προαναφέρθηκε, από τη στιγμή που τα ποιήματα προορίζονταν για παιδιά, το ύφος και η γλώσσα, όσο παράδοξο και να είναι, διατηρούνταν σε ένα παιδικό πλαίσιο με «παιχνιδιάρικη» διάθεση και έκφραση. Αυτή η ισορροπία έπρεπε να υπάρξει και στην μετάφραση, ώστε ο αναγνώστης να κατανοήσει ακριβώς τον τρόπο που αποτυπωνόταν στα μυαλά των μικρών παιδιών η ρατσιστική προδιάθεση καλλιεργώντας, με αυτόν τον τρόπο, αναιτιολόγητο μίσος.

Παρατίθενται τα δύο ποιήματα της υποσημείωσης και οι μεταφράσεις τους:

(Ποίημα 1)

"When God the Lord made the World,
He also created the races:
Indians, Negroes and Chinese
Likewise the Jews, the evil beings.
And we too, were also there,
The Germans among the others.
Then he gave to all a portion of earth,
That it might be cultivated by their labor
The Jew took no part in that work
But from the very beginning, the devil seized him;
He wished not to work, but only to deceive
He was the ace of liars
Learning quickly and well from his father the Devil
He wrote all this in the Talmud."

«Όταν ο Κύριος ο Θεός έφτιαξε τον κόσμο,
Έφτιαξε μαζί μ' αυτόν και κάθε μια φυλή:
Ινδιάνους, Νέγρους και Κινέζους
Αλλά και τους Εβραίους, που ήταν απ' όλες η πιο
σατανική.
Μα ήμασταν επίσης εκεί,
Μεταξύ όλων κι εμείς οι Γερμανοί.
Έπειτα, έδωσε σε όλους ένα μικρό κομμάτι γης,
Το οποίο μπορούσε να καλλιεργηθεί με τη δουλειά
τους την σκληρή.
Ο Εβραίος όμως δεν έκανε ποτέ την δουλειά αυτή
Από την πρώτη στιγμή, τον κατέλαβε δύναμη
διαβολική:
Ευχήθηκε καθόλου να μην δουλεύει, αλλά μόνο να
ξεγελά
Και ήταν βέβαια άσος στα ψέματα αυτά
Μαθαίνοντας γρήγορα και σωστά από τον Διάβολο
πατέρα του
Έγραψε όλα αυτά στο ιερό Ταλμούδ.»

(Ποίημα 2)

"The German is a proud man
Who can work and fight.
Because he is so handsome and so full of courage
The Jew has hated him for many years!
Here is the Jew, you can see at once
The greatest scoundrel in the whole country!
He believes himself to be most handsome
And yet he is so ugly."

«Ο Γερμανός είναι ένας άντρας περήφανος
Ο οποίος μπορεί να δουλέψει και να παλέψει.
Γιατί είναι τόσο γοητευτικός και τόσο γεμάτος από
θάρρος
Ο Εβραίος τον μισούσε για πολλά χρόνια!
Εδώ είναι ο Εβραίος, μπορείτε να το δείτε μονομιάς
Το μεγαλύτερο παλιοτόμαρο ολόκληρης της χώρας!
Πιστεύει ότι ο ίδιος είναι ο πιο ωραίος
Κι όμως πιο πολύ είναι σαν αρουραίος.»

Καθώς φαίνεται, πρόκειται κυρίως για ένα «παιχνίδι» ανάμεσα στις λέξεις και στη σημασία τους. Από τη μία σκληρά νοήματα και από την άλλη τοποθετημένα τόσο «κομψά» σαν παραμύθι στο πλαίσιο των «άκακων» μύθων, που στα μυαλά των ανυποψίαστων παιδιών μπορούσαν να μοιάζουν μέχρι και φυσιολογικά. Γι' αυτόν τον λόγο, έγινε προσπάθεια, ώστε η μετάφραση των δύο ποιημάτων να διατηρηθεί σε αυτά τα πλαίσια. Όπως είναι γνωστό, ένα από τα στοιχεία που υπάρχουν στα ποιήματα, πόσο μάλλον σε αυτά που προορίζονται για παιδιά, είναι η ομοιοκαταληξία και γενικά το παιχνίδισμα των ήχων, αν και αυτό δεν αποτελεί κάποιον κανόνα. Έτσι, για να μην χαθεί το ύφος και κυρίως η ρυθμική και τονική τάξη, που υπήρχε στα πρωτότυπα, έγιναν κάποιες μικρές προσαρμογές, χωρίς όμως να προκαλέσουν ουσιαστικές αλλαγές στα ποιήματα ή παραποίηση του νοήματος, καθώς αυτό θα ήταν κάτι μη επιθυμητό. Για παράδειγμα, σε μερικά σημεία έγινε αλλαγή του αριθμού κάποιων ουσιαστικών, όπως : *the races* → *κάθε μια φυλή*, *evil beings* → *η πιο σατανική*. Ακόμα, προστέθηκαν σε μερικά σημεία επιπλέον λέξεις π.χ. *He also created the races* → *Έφτιαξε μαζί μ' αυτόν και κάθε μια φυλή*, *Likewise the Jews, the evil beings* → *Αλλά και τους Εβραίους, που ήταν απ' όλες η πιο σατανική*, Τέλος, ίσως η πιο μεγάλη αλλαγή έγινε στο δεύτερο ποίημα στους τελευταίους στίχους,

αφού χρειάστηκε η προσθήκη χαρακτηρισμού: *He believes himself to be most handsome And yet he is so ugly* → *Πιστεύει ότι ο ίδιος είναι ο πιο ωραίος Κι όμως πιο πολύ είναι σαν αρουραίος*. Βλέπουμε λοιπόν, ότι προκειμένου να παραμείνει το μετάφρασμα όσο το δυνατόν εγγύτερα στο πρωτότυπο και στις αρχικές επιδιώξεις του, πραγματοποιήθηκαν αυτές και άλλες μικρές αλλαγές, πάντα όμως ακολουθώντας την γραμμή του αρχικού ποιήματος.

Θα συνεχίσουμε με τις *Σημειώσεις του Μεταφραστή*, οι οποίες είναι δύο, και κρίθηκε χρήσιμο και βοηθητικό να προστεθούν στο μετάφρασμα, καθώς είναι πιθανό κάποιοι ελληνόφωνοι αναγνώστες να έχουν ανάγκη αυτές τις αναφορές. Η πρώτη ΣτΜ είναι για τον όρο SA (Storm Troopers όπως παρατίθεται στο πρωτότυπο) και η δεύτερη για την πλέον πολυχρησιμοποιημένη φράση, *avant-garde*. Πρέπει να επισημανθεί για τον πρώτο όρο πως έγινε η αλλαγή του από *Storm Troopers* σε SA καθώς η δεύτερη ονομασία είναι αναγνωρισμένη από τους Ευρωπαίους, ενώ η πρώτη από τους Αμερικάνους. Συνεπώς πραγματοποιήθηκε η διαδικασία αυτή για την διευκόλυνση του ελληνόφωνου αναγνώστη.

- Στην πρώτη περίπτωση του όρου "SA" – ¹ΣτΜ - έγινε μία σύντομη αναφορά στα καθήκοντα τους και γενικά στην θέση και τον ρόλο που είχαν την περίοδο εκείνη, ήτοι μία ιστορική αναδρομή αναφέροντας βασικά στοιχεία. Κρίθηκε απαραίτητη, λόγω του ότι ο συγκεκριμένος όρος της οργάνωσης αυτής δεν είναι τόσο αναλυτικά διαδεδомένος, τουλάχιστον στους ανθρώπους που δεν έχουν ασχοληθεί παραπάνω με το κομμάτι αυτό της ιστορίας, και δεν έχει χρησιμοποιηθεί τόσο εκτενώς όσο άλλοι π.χ. Γκεστάπο.

Παρατίθεται η ¹ΣτΜ:

1.Σ.τ.Μ Οι SA (στα γερμανικά «*Sturmabteilung*») ήταν η αρχική παραστρατιωτική οργάνωση του Ναζιστικού Κόμματος. Διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην άνοδο του Αδόλφου Χίτλερ στην εξουσία στη δεκαετία του 1920 και του 1930. Ο πρωταρχικός της στόχος ήταν να παρέχει προστασία στις ναζιστικές συγκεντρώσεις και συνελεύσεις, να διακόπτει και να εμποδίζει τις συναντήσεις των αντιμαχόμενων κομμάτων, να μάχεται εναντίον των παραστρατιωτικών οργάνωσεων των αντίπαλων κομμάτων, ιδιαίτερα της *Roter Frontkämpferbund* που συνδεόταν με το Κομμουνιστικό Κόμμα της Γερμανίας και να εκφοβίζει τους Ρομά, τους συνδικαλιστές και ειδικά τους Εβραίους, για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια του ναζιστικού μπουκοτάζ του 1933 των εβραϊκών επιχειρήσεων.

- Στην δεύτερη περίπτωση που αναφέρεται στον όρο "avant-garde" – ²ΣτΜ - έγινε μία ακόμα συντομότερη επεξήγηση στην βασική προέλευση του. Συγκεκριμένα, η επιλογή της μεταφραστικής τεχνικής που εφαρμόστηκε στην περίπτωση αυτή, ήταν η *μεταγραφή* ως «αβάν-γκαρντ», αφού είναι πλέον αρκετά γνωστό και δόκιμο στην ελληνική να τοποθετείται στα κείμενα με αυτόν τον τρόπο. Επομένως, ήταν σίγουρο πως η απόφαση αυτή δεν θα ξενίσει τον αναγνώστη του κειμένου, ωστόσο, δεν κρίθηκε άσκοπη η σύντομη αναφορά στην προέλευση του όρου.

Παρατίθεται η ²ΣτΜ:

2. Σ.τ.Μ Πολιτογραφημένη διεθνής έκφραση η οποία προέρχεται από τη γαλλική γλώσσα (avant-garde).

5. Η Μετάφραση των Γερμανικών Φράσεων

Δεν θα μπορούσε να λείπει από το πρωτότυπο κείμενο η χρήση φράσεων στη Γερμανική, μιας και ήταν η αρχική ,γνήσια γλώσσα στην οποία δημιουργήθηκαν όλοι αυτοί οι όροι και οι χαρακτηρισμοί που έχουν στιγματίσει την ιστορική εκείνη εποχή. Η τοποθέτηση της Γερμανικής γλώσσας είναι άκρως δικαιολογημένη έως και χρήσιμη, όπως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί. Οι φράσεις αυτές προσθέτουν στο ύφος του κειμένου μία γνησιότητα και το φέρνουν πιο κοντά σε όλα όσα πραγματεύεται και κατ' επέκταση φέρνουν και τον αναγνώστη εγγύτερα στο κείμενο. Στην αντιμετώπιση τους δεν έγινε χρήση μόνο μίας μεταφραστικής τεχνικής, αλλά υπήρξε συνδυασμός, αναλόγως με τον όρο ή φράση, με τις συνθήκες υπό τις οποίες χρησιμοποιήθηκε και την πρόταση στην οποία βρίσκονταν.

Παρατίθενται οι φράσεις:

Führer (leader) → Führer (ηγέτης)

The Jugendbewegung or youth movement... → το Jugendbewegung ή αλλιώς κίνημα νεολαίας

"Hitler Jugend" (Hitler Youth) → "Hitler Jugend" (Χιτλερικής Νεολαίας)

Singing and believing *Deutschland über Alles*. → τραγουδώντας και πιστεύοντας ότι «η Γερμανία είναι πάνω απ' όλα (*Deutschland über Alles*).

Όπως φαίνεται, οι φράσεις έχουν τοποθετηθεί στο πρωτότυπο με τέτοιον τρόπο ο οποίος ήδη συμβάλει στην διευκόλυνση του αναγνώστη. Έτσι, ο τρόπος μετάφρασης τους και μεταφοράς τους έγινε με πανομοιότυπο τρόπο. Παρατηρείται ότι το πιο συχνό φαινόμενο είναι η παράθεση πρώτα του γερμανικού όρου και μέσα σε παρένθεση η μετάφραση του στα αγγλικά ή η επεξήγηση του στη συνέχεια της πρότασης. Σε αυτές τις περιπτώσεις το μετάφρασμα ακολούθησε την ίδια τακτική, δηλαδή την παράθεση του γερμανικού όρου πρώτα και έπειτα σε παρένθεση ή επεξήγηση η τοποθέτηση του όρου στα ελληνικά. Στην τελευταία περίπτωση μόνο χρησιμοποιήθηκε διαφορετική τεχνική, δηλαδή ενώ στο πρωτότυπο έγινε ενσωμάτωση της γερμανικής φράσης μέσα στην πρόταση χωρίς κάποια επεξήγηση, στο μετάφρασμα έγινε απόδοση της γερμανικής φράσης στα Ελληνικά και τοποθέτηση της στην πρόταση, ενώ ακολούθησε σε παρένθεση η παράθεση της γερμανικής φράσης. Αυτό έγινε γιατί στα Ελληνικά αυτή η απότομη αλλαγή και το άκουσμα ξαφνικά της γερμανικής φράσης μέσα στην ελληνική πρόταση δεν ήταν κάτι το τόσο φυσικό ή αλλιώς προσιτό στον ελληνόφωνο αναγνώστη.

Επίλογος

Η παρούσα εργασία εξελίχθηκε σε δύο στάδια, καταρχήν, επελέγη ένα αξιολογικό δείγμα κειμένου με περιεχόμενο μεγάλης βαρύτητας, με την βοήθεια του επιβλέποντα καθηγητή Παναγιώτη Κελάνδρια. Σειρά είχε η μετάφραση του στην Ελληνική, ακολουθώντας ως επί το πλείστον θεωρίες περί της μεταφραστικής διαδικασίας και των μεταφραστικών τεχνικών. Χρησιμοποιήθηκαν ακόμα τεχνικές, τις οποίες διδάχτηκα κατά το πέρας της ακαδημαϊκής μου πορείας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, για την επίλυση διαφόρων προβλημάτων, βασιζόμενη όμως –κυρίως- σε προσωπικές κρίσεις, ένστικτα και επιλογές. Στα άμεσα ενδιαφέροντα του συγκεκριμένου πονήματος δεν συγκαταλέγεται η ανάπτυξη κάποιας νέας θεωρίας ή μεθόδου επί της διαδικασίας της μετάφρασης, καθώς πρόκειται για πτυχιακή εργασία και όχι για έρευνα. Αφορά, επομένως, την πρακτική εφαρμογή των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των τετραετών σπουδών στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, πάνω σε ένα κείμενο που κρίθηκε, κυρίως λόγω περιεχομένου, άξιο μετάφρασης και ανάλυσης.

Ωστόσο, παρόλο που δεν πρόκειται για έρευνα, η εκτεταμένη ενασχόληση και τριβή με το κείμενο επιτρέπουν την εξαγωγή ορισμένων συμπερασμάτων σχετικά με την εν λόγω μετάφραση και με τη μετάφραση κοινωνικών και ανθρωπολογικών κειμένων γενικότερα.

Αρχικά, κατέστη σαφές ότι η χρησιμοποίηση ενός συγκεκριμένου θεωρητικού μοντέλου κατά τη μεταφραστική διαδικασία, παρέχει στον εν λόγω μεταφραστή ένα σταθερό σημείο αναφοράς, βελτιώνοντας αισθητά την διαδικασία στο σύνολο της. Έτσι, κατά την έναρξη του πονήματος υπήρχαν ήδη οι σταθερές που θα καθόριζαν στη συνέχεια και τις εκάστοτε μεταφραστικές επιλογές: δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στο ύφος που είχε προσδοθεί στο κείμενο, το οποίο και αναλύθηκε και αφομοιώθηκε, έτσι ώστε να αποδοθεί εν τέλει όσο το δυνατόν φυσικότερα, αβίαστα αλλά και πιστότερα στο μετάφρασμα. Όπως φαίνεται και στα σχόλια του δεύτερου μέρους, κύριο χαρακτηριστικό του ύφους του πρωτότυπου, είναι η ένταση που υπάρχει και δίνεται στις περιγραφές του, κυρίως μέσω του ιδιαίτερου λεξιλογίου. Ως αποτέλεσμα, η επιλογή του λεξιλογίου έγινε με τα ανάλογα κριτήρια, συνεκτιμώντας επίσης και τα χαρακτηριστικά του αναγνωστικού κοινού στο οποίο απευθύνεται το κείμενο. Επιπλέον, βασιζόμενο σε συγκεκριμένα θεωρητικά

μοντέλα, το μετάφρασμα καταφέρνει να παραμείνει πιστό και συνεπές στις επιλογές που έχουν γίνει σε όλη την έκταση του, αποφεύγοντας, με αυτόν τον τρόπο, την αντιμετώπιση πανομοιότυπων προκλήσεων και προβλημάτων με διαφορετική στρατηγική. Οι παραπάνω διαπιστώσεις είχαν σαν αποτέλεσμα τη χρήση αρκετά διευρυμένου λεξιλογίου όσο και την αντιμετώπιση διαφόρων μεταφραστικών προβλημάτων.

Καθώς λοιπόν επισημάνθηκε, η θεματολογία του κειμένου είναι τέτοια που δεν καθιστά θεμιτή την παράληψη πληροφοριών και σε μερικές περιπτώσεις ούτε την μη εξήγηση τους. Το κείμενο πραγματεύεται ένα θέμα μέγιστης σημασίας στο οποίο δεν υπάρχει χώρος για παρερμηνεύσεις ή αστοχίες. Στην περίπτωση μας λοιπόν η μεταφραστική διαδικασία επικεντρώθηκε αυστηρά στην μέγιστη και καλύτερη μεταφορά του νοήματος και των πληροφοριακών στοιχείων του ΚΠ. Ωστόσο, κρίθηκε αναγκαίο να γίνουν ορισμένες, μικρές αλλαγές, όπως φαίνεται και σε προηγούμενα κεφάλαια, ώστε το κείμενο να γίνει πιο αφομοιώσιμο στη ΓΣ. Οι αλλαγές αυτές εντοπίζονται σε διάφορα σημεία για παράδειγμα είτε στο λεξιλογικό, στο συντακτικό είτε σε άλλα πιο συγκεκριμένα, πάνω στα οποία υπάρχουν κεφάλαια που γίνεται εκτενής σχολιασμός στο Γ' Μέρος. Τέλος, η μετάφραση ή η προσθήκη υποσημειώσεων είναι ένα εύγλωττο παράδειγμα της ελευθερίας του μεταφραστή στη λήψη πρωτοβουλιών, ο οποίος είναι σε θέση να παρέμβει στο κείμενο για διάφορους λόγους, με σκοπό να καταστεί το παράγωγο κείμενο κατάλληλο για το ελληνικό κοινό εν προκειμένω, και για να διατηρήσει την αίσθηση του πρωτοτύπου όσο το δυνατόν πιο επιτυχημένα.

Βιβλιογραφία

1. Αδόλφος, Χίτλερ (2006). *Ο Αγών Μου* (Μετάφραση Α. Πάγκαλου. Αθήνα: Σ.Λ. Σταυρόπουλος. Δεύτερη Έκδοση.
2. Lord Russel of Liverpool (2007). *Η Μάστιγα Του Ναζισμού. Τα εγκλήματα πολέμου του Γ' Ράιχ 1939-1945* (Μετάφραση: Γεωργία Δημητροπούλου – Επιμέλεια στρατιωτικής ιστορίας-ορολογίας: Δημήτριος Β. Σταυρόπουλος). Αθήνα: ΙΩΛΚΟΣ.
3. Sepúlveda, Magdalena; van Banning, Theo; Gudmundsdóttir, Guðrún; Chamoun, Christine; van Genugten, Willem J.M. (2004). *Human rights reference handbook* (3rd ed. rev. έκδοση). Ciudad Colon, Costa Rica: University of Peace.
4. Reiss, Katharina & Vermeer, Hans Josef (2013). *Towards a General Theory of Translational Action: Skopos Theory Explained*. (Translation: Christiane Nord, Marina Dudenhöfer). St. Jerome Publishing.
5. Μπαμπινιώτης, Γεώργιος (2012). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας Ε.Π.Ε (Δ' Έκδοση).
6. Franco Aixela, J. (2000) *La Traducción Condicionada de los Nombres Propios (Ingles-Espanol). Analisis Descriptivo*, Salamanca: Ediciones Almar.
7. Munday, Jeremy (2001), Φιλιππάτος, Α. (Μτφ.) *Μεταφραστικές Σπουδές, Θεωρίες και Εφαρμογές*, Αθήνα: Μεταίχμιο
8. Spielvogel, Jackson J. *Hitler and Nazi Germany: A History*. New Jersey: Prentice Hall, 2001.

Δικτυακοί Τόποι

1. Καλτάκη, Ματίνα (2016) *Πόσο επικίνδυνο βιβλίο είναι «Ο Αγών μου» του Αδόλφου Χίτλερ;* < https://www.lifo.gr/articles/theater_articles/96808> [25.06.2020]
2. Holocaust Encyclopedia < <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/the-sa>> [25.06.2020]
3. Μηχανή του Χρόνου < <https://www.mixanitouxronou.gr/i-nichta-ton-megalon-macherion-otan-o-chitler-ektelese-osous-ton-anevasan-stin-exousia-exontose-to-allote-dexi-tou-cheri-ernst-rem-gia-prodosia-ke-omofilofilia/>> [25.06.2020]
4. Αναστασόπουλος, Αντώνης (2018) *Η νύχτα των Μεγάλων Μαχαιριών: Το βράδυ που οι Ναζί έγιναν... ρεαλιστές* < <https://www.reader.gr/specials/i-nyhta-ton-megalon-mahairion-vrady-poy-oi-nazi-eginan-realistes>> [25.06.2020]
5. Reach, Kristen (2015) *The remarkable story of Mein Kampf's translation into English* < <https://www.mhpbooks.com/the-remarkable-story-of-mein-kampfs-translation-into-english/>> [25.06.2020]
6. Κλούρα, Εύη (2016) *Ο Βαθμός Μεταφραστικής Διαδικασίας* <<https://blog.peempip.gr/translation-difficulty-level/>> [14.07.2020]